

FORMENTERA RESISTEIX, AÏLLADA, AL CORONAVIRUS

EDITORIAL VICENT PARTAL La immoralitat dels miquelicetes

ENTREVISTA ELENA MARTÍNEZ IZQUIERDA CASTELLANA

‘Tanca Madrid, però no en facis una ratera’

‘Tinc setanta anys, visc sola, tinc la Covid-19 i em sento abandonada’

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

LA IMMORALITAT DELS MIQUELICETES

En el seu polèmic llibre contra la censura (*Giving Offense*), el premi Nobel de Literatura John Maxwell Coetzee parla de 'la passió de silenciar' com el motor de totes aquestes persecucions que hem acabat coneixent, al llarg de la història de la humanitat, amb el nom de censura. Coetzee, que sap del que parla perquè va patir a bastament la censura a la seua Sud-àfrica natal, posa de manera molt perspicaç l'accent en el censor, la persona, com a eix de la maquinària repressiva.

Del censor diu Coetzee que a vegades es creu que actua pel bé de la seua comunitat, però que massa sovint s'imagina una comunitat en el nom de la qual diu que actua que no és gens clar que existesca. Des de la seua incapacitat confessada d'acostar-se a la psicologia delsensors, Coetzee adverteix que hi ha una ratlla molt perillosa, la més perillosa de totes, que és la que travessen els individus que no poden controlar-se aquesta passió de silenciar. S'ha de poder parlar de tot, diu l'escriptor. I s'ha de poder parlar de tot sempre.

Això ve a tomb de les reaccions que l'entorn del PSOE, sobretot del PSC, però també d'una part dels comuns fa dies que mostren en la qüestió del coronavirus 2019 i, concretament, sobre les demandes del govern de la Generalitat, en el sentit que cal confinar el Principat, com ja s'han tancat les Illes o com altres estats

han tancat Wuhan, la Llombardia, Baviera, el Tirol, Rio de Janeiro i Califòrnia.

El fet que en tants altres llocs i tan diferents s'haja adoptat aquesta política de contenció geogràfica en entitats subestats hauria de ser per si sol un element suficient per a legitimar el debat públic i racional. El president Torra i el govern no demanen res exòtic, res que no haja fet ningú més al món ni que no tinga cap relació imaginable amb el debat en marxa.

Es podria discutir, encara que cada dia menys, si la tesi del govern de Catalunya és l'apropiada o no. Però aquesta campanya engegada pels miquelicetes, els javilopez, les evagranados, i tota la colla de piuladors menors que pul·lulen al seu costat, crida l'atenció precisament perquè no se centra a discutir si és correcta o no, si una mesura com aquesta seria efectiva o

<<Això que fan és una immoralitat perquè intenta apartar la prioritat del lloc on avui ha de ser, que és discutir sobre l'adopció de polítiques clares i rotundes, expeditives, que puguin frenar la Covid-19>>

no, sinó que ataca constantment i de manera extremadament agressiva això que ells defineixen com la irresponsabilitat i la deslleialtat del govern català. Una deslleialtat que identifiquen amb el fet que es divergesca en públic de les opinions de l'autoritat competent'.

Entenguem-nos: les dades ja són impossibles de discutir. L'estat espanyol és el lloc del món on el contagi creix més de pressa, cosa que significa –els agrada a ell o no– que Espanya no és el lloc del món on les solucions que s'han intentat bastir hagen estat les més encertades, ni de bon tros. Mentre es fan conferències de premsa esperpèntiques amb militars, la gent es mor a cabassos i se'n morirà molta més la setmana que ve. Perquè no s'adopten les mesures correctes. No és qüestió de política sinó d'eficàcia. Però heus ací que tota la maquinària política i mediàtica del règim s'aboca no pas a exposar els dubtes que puguin permetre de millorar els resultats sinó a protegir acríticament tot el que fa el govern de Sánchez. Com si les vides que es van perdent cada dia fossin un tema menor, secundari respecte del principal.

En aquest sentit, és lamentable l'atac, aclamat per la claca piulaira del PSC, que ha intentat la biògrafa de Jordi Hereu contra el

doctor Oriol Mitjà, aprofitant les sempre ben disposades pàgines d'El Periódico. I francament, poques coses poden haver-hi més descriptives i aclaridores que veure un grup de vividors de la política concentrant el seu foc contra un dels científics més significats en la lluita contra la pandèmia. Sobretot, tenint en compte que aquest científic opina, precisament, sobre el seu camp d'expertesa, sobre allò a què ha dedicat la seua vida d'estudi i professió.

Aquesta mena d'atacs, en realitat, tenen com a objectiu controlar l'opinió pública no permetent les opinions crítiques, independents, diferents. Fa fins i tot vergonya dir-ho, però la soldadesca del PSC viu obsedida creient que tots hauríem de pensar –i per extensió s'entén que tots hauríem d'obeir– el que diga l'autoritat competent'. Això té un nom i no és precisament democràcia. Però ara mateix hi ha en aquesta actitud una cosa encara pitjor: això que fan és una immoralitat, perquè intenta apartar la prioritat del lloc on avui ha de ser, que és discutir sobre l'adopció de polítiques clares i rotundes, expeditives, que puguin frenar la Covid-19. Perquè és això el que Pedro Sánchez no aconsegueix de cap manera. I és això el que cal aconseguir pel bé de tots. ■

AMB LA MINA, SIS POETES I UN QUADRE

MERCÈ IBARZ

A Lugano, durant l'enregistrament de 'Mina in Studio', 2011, de 50 minuts, que l'artista va penjar després a YouTube. YT

La música rescata i recompon d'una manera que no cal ni explicar ni raonar, potser és allò que els artistes senten abans que ningú

En aquestes setmanes de confinament i virus pensava parlar aquí d'uns quants llibres. Per correspondre, per provocar la lectura, perquè sóc del ram de la lletra. I si ho aconseguia i vostè no tenia el llibre a casa, què? Si tot és tancat, si no és gaire cívic que t'ho portin a casa mentre no s'asseguri la protecció dels repartidors, si el llibre no caduca, si qui necessitem llegir en tenim un munt a l'espera a casa; i si aquesta és l'ocasió de rellegir? El privilegi de la conversa, les converses amb la gent que vols, les veus del telèfon, les cares, les mirades pel mòbil, per les pantalles, s'acompanya del privilegi de les converses a cau d'orella dels llibres. I de les imatges que mirem poc o mai. També havia pensat començar aquests articles confinats amb un quadre, després us el diré, com us diré un llibre. Hi ha temps per a tot, ben mirat, per a molts, aquests dies. Però engego amb la Mina, admirable cantant i més.

Res com la música per recompondre't. Llegeixo, miro pel·lis, endreço armaris i calaixos, llenço papers, destrio roba: tot ajuda a centrar-te. No parlo pels professionals del periodisme

ni pels sanitaris ni per les persones que no saben on dormir, que no tenen casa, ni pels malalts ni pels presos ni pels treballadors obligats a anar a la feina mentre els governs no aclareixin a les empreses com s'han de fer les coses. La música et recompon quan tens el temps de deixar-te'n impregnar. Per als que esteu a casa, sense sortir al carrer més que el no res de temps del súper, la farmàcia, l'estanc, si esteu soles, sols, també si esteu en companyia, la música és el bàlsam. Ningú no pot explicar què és exactament ni com funciona, és l'art més abstracte que hi ha. Que bé. I justament és el més antic probablement per això. Per la veu humana.

‘Les cançons són una salvació enmig de la bogeria’, deia el juliol passat Joan Baez, en una entrevista a Barcelona, quan va venir a fer l'últim concert, es retira. Sí senyora, sí que ho són.

Fa dies que la Mina m'acompanya. Quan fa un mes em va agafar per buscar pel YouTube les seves cançons –ho saben les amistats– no hauria dit pas que ho feia per alguna cosa –sincronicitat, en diuen– més que l'òbvia llavors: la necessitava per a escriure. Em va agafar la vena i vaig quedar sorpresa de mi mateixa, quina dèria. Feia temps que no hi pensava ni la sentia però em va tornar amb la mateixa passió. Mina Mazzini, Mina, es va cansar del directe el 1978 i des de llavors que viu retirada, fins confinada, a Lugano. No ha tornat més als escenaris. Ara: no deixa de cantar ni de publicar àlbums, que venen milions de còpies. A primers d'aquest febrer el festival de San Remo celebrava setanta anys amb molta nostàlgia i es va dir que la diva potser s'hi deixaria caure: hi va aparèixer en holograma! Moderna sempre.

Farà vuitanta anys aquest dimecres 25. Per això, vaig pensar, em venia al cap. Les seves cançons em tornaven a l'adolescència d'una banda i, d'una altra, quan vaig trobar a YouTube ‘Mina in Studio’, de cinquanta minuts, quan tenia seixanta

‘Els valors personals’,
René Magritte, 1952. vw

A primers d'aquest febrer el festival de San Remo celebrava setanta anys amb molta nostàlgia i es va dir que la diva potser s'hi deixaria caure: hi va aparèixer en holograma! Moderna sempre

'Els valors personals' sempre ha estat per a mi un poema visual del recolliment que necessito: una habitació de parets de cel; ara ho és més, per resistir aquesta altra mena de confinament. Parets de cel

anys, em representaven la sensualitat i l'elegància en el gest ara mateix, el zenit de la veu. Admiració. La teniu **ací**.

I ara el virus. La música no sols rescata i recompon d'una manera que no cal ni explicar ni raonar. També és l'espai potser primer d'allò que els artistes senten abans que ningú, com la poesia, com les imatges. De vegades basta una cançó, com un poema. 'Città vuota', ciutat deserta, cantava la Mina el 1963. **Ací** la teniu. La dona que ens va dir que com a dones braves ens podíem expressar. Ara que els carrers són buits, què? Mina. Abans, ara.

Un quadre. La música t'hi porta, a les imatges de l'art. Aquest, **Els valors personals**, René Magritte el va pintar el 1952. És per mirar-lo estona. Sempre ha estat per a mi un poema visual del recolliment que necessito: una habitació de parets de cel; ara ho és més, per resistir aquesta altra mena de confinament. Parets de cel.

Un llibre, de poesia, com poesia són la música i les imatges de l'art. *Sis poetes de Síria*, subtítol del llibre **Jo soc vosaltres** (Godall Edicions), edició a cura de Mohamad Bitari, poeta, traductor, periodista i dramaturg palestí de Síria exiliat a Barcelona, i traducció de Margarida Castells Criballés. Potser el teniu a casa, du quatre (o més) reimpressions des de l'abril de l'any passat que es va poder editar gràcies a un micromecenatge, quina alegria. Una iniciativa generosa del compilador Bitari, que dóna veu a camarades poètics vius. Celebro particularment això, que ens parlin els vius. Són Raed Wahesh, Rasha Omran, Talal Bu Khadar, Abdul-la Al-Hariri, Nisrín Akram Khouri i Wael Saaddedin. Esplèndid criteri guia de Mohamad Bitari: '... la guerra, la revolució o qualsevol altre context de la nostra obra forma part de la nostra vida, però no és pas la nostra vida. Tampoc no ho és la nostra relació amb el text poètic.'

Una relació que sempre se'ns ofereix en present, gràcies per això a la poesia, la música, l'art, a la conversa que procuren.

De la poeta Rasha Omran (1964), ara resident al Caire:

Camino pels carrers,
travesso ciutats trinxades,
llegeixo noms de pobles que conec,
m'assec sobre voreres enrunades,
m'endinso fàcilment pels carrerons de viles assolades.
Aquí hi ha la mar, neutra;
allà, l'estepa.
M'enfilo al cim d'un turó,
aterro a una plana que s'estén fins a tocar el cel,
però, en un obrir i tancar d'ulls,
tan sols veig una ombra que s'allargassa a la paret
de la meua habitació, gairebé a les fosques. ■

PANDÈMIA, VERITAT, LLIBERTAT

OT BOU COSTA

Militars desinfecten el port de Barcelona. ALBERT SALAMÉ

La cara que no ha plantat el president aquests darrers anys la pot demostrar ara gràcies a un gir de guió imprevist que envernissa la gestió, l'únic que li quedava, d'èpica de llibertat, i per això després de dos anys de renunciar-hi, ara sembla un heroi de la sobirania.

Les situacions d'emergència són una oportunitat d'or perquè la veritat aflori. Tot va en funció de la força que tingui cadascú i de les cartes que jugui per a poder escombrar cap a casa. L'emergència crea un relat que ho envia tot a redós seu, i que desbrossa el camí per a fer-ne dependre la llibertat i la seguretat, d'entrada per a aturar l'emergència, després per a conculcar drets, amb la maniobra d'aigüar tant el final de l'emergència que sembli que no s'acabi mai. Ara que aquesta pandèmia només és un preludi, això passarà més que mai. El revers, però, com en tot moment que les apostes s'apugen, és que això fa caure les caretes, i, si el relat grinyola, deixa al descobert totes les intencions que normalment són més subterrànies.

És el que passa a Espanya els darrers dies. Un estat que, com l'espanyol, neix de la tensió territorial, i que de fet no pot existir sense tensió territorial perquè es fonamenta en la tendència opressiva a homogeneïtzar nacionalment el territori, sempre va fent força contra la inèrcia. En moments com ara, quan una crisi sense precedents ho sobrepassa tot i amenaça de fer convulsionar el sistema, Espanya no pot deixar reposar les seves tensions nacionals, i per això les accentua. No és una tendència nova ni sorprenent. Espanya i Catalunya s'entesten una vegada i una altra, sense voler, a demostrar que el conflicte no és una desavinença puntual, sinó una incompatibilitat de base.

S'ha fet evident en la confrontació entre el govern català i l'espanyol sobre les mesures per la crisi de la Covid-19. La

Espanya és incapaç de cedir llibertat a Catalunya perquè sap que conferir llibertat a algú a qui la hi tens segrestada, encara que sigui per altres motius, no fa res més que alimentar tant la seva disposició com les seves probabilitats de conquerir-la tota

Per això Torra, contra tot pronòstic, contra tota normalitat, en una situació d'excepció gravíssima com aquesta, en què tothom pateix, s'erigeix com el líder, o el miratge de líder, que no havia sigut fins ara

Xina va tancar Wuhan, Itàlia va tancar la Llombardia, Portugal ha tancat la frontera amb Espanya, nosaltres mateixos hem tancat la conca d'Òdena. Les veus dels experts demanen de tancar les regions epicèntriques de la pandèmia per a evitar una propagació massiva que faci col·lapsar-se els sistemes sanitaris. És l'estat espanyol que ho tradueix al llenguatge polític quan diu que 'no hi ha territoris'. Si l'estat es nega a tancar els dos principals focus de propagació, Madrid i el Principat de Catalunya, no és només perquè això despullaria la gestió incompetent de la capital espanyola: també és perquè sap que l'única manera de contenir l'expansió del virus és limitant la llibertat, i que això li porta problemes a Catalunya.

Espanya és incapaç de cedir llibertat a Catalunya perquè sap que conferir llibertat a algú a qui la hi tens segrestada, encara que sigui per altres motius, no fa res més que alimentar tant la seva disposició com les seves probabilitats de conquerir-la tota. Per això, tot i que Catalunya es contraposi al model de resposta espanyol demanant de tancar ports, aeroports i fronteres, a Madrid no volen cedir perquè saben que la llibertat serà l'ordre del dia dels pròxims mesos, potser anys, i que gairebé l'únic paper de les nacions serà com administren la llibertat de la seva gent. Entenen que la paradoxa que Catalunya demani més restriccions és un desafiament per a la unitat d'Espanya perquè evidencia dues tendències a la llibertat distintes.

Per això Torra, contra tot pronòstic, contra tota normalitat, en una situació d'excepció gravíssima com aquesta, en què tothom pateix, s'erigeix com el líder, o el miratge de líder, que no havia sigut fins ara. Un polític plagat de mancances, sense cap projecte gaire definit, ni de futur, ni ambicions, però que fins i tot en un cas d'emergència, opta per encarar-se a les negligències que posen en risc la seva gent i prova de protegir els ciutadans del país tot insistint a demanar el que li neguen. La cara que no ha plantat el president aquests darrers anys en l'eix nacional, amb el carrer fent pressió perquè vetllés la llibertat i la sobirania nacionals, ara la pot demostrar per un gir de guió imprevist que envernissa d'èpica de llibertat l'únic que li quedava, que és la gestió, i per això després de dos anys de renunciar-hi, ara sembla un heroi de la sobirania.

És una paràbola que, si la desviem només una mica, demostra molt bé per què és millor per a l'independentisme reforçar l'eix nacional que no pas esbandir-lo i castellanitzar-lo. I per què és millor confrontar-se amb l'estat, invertir Puigdemont, desacatar el 155 i fer sisos i sets de setembre que no pas cercar diàleg amb qui t'oprimeix sense generar incentius que l'obliguin a fer cessions. Però això és una altra història, i potser quan sortim del son de la quarantena tot haurà canviat massa per a continuar fent càlculs amb les mateixes xifres. El que és segur és això. La relació entre Catalunya i Espanya, reduïda a la transparència, ho posa tot de cara a Catalunya per a construir un relat aglutinador, popular i guanyador. Els

Hem tingut la sort que, amb l'entrada al govern de la promesa de nyigui-nyogui de l'esquerra espanyola i dels comuns, s'ha precipitat el moment que havien de fer públic quin bàndol prefereixen, ara i sempre

mecanismes d'opressió són evidents. L'amor de la gent per la llibertat és evident i emergirà encara més els anys que vénen.

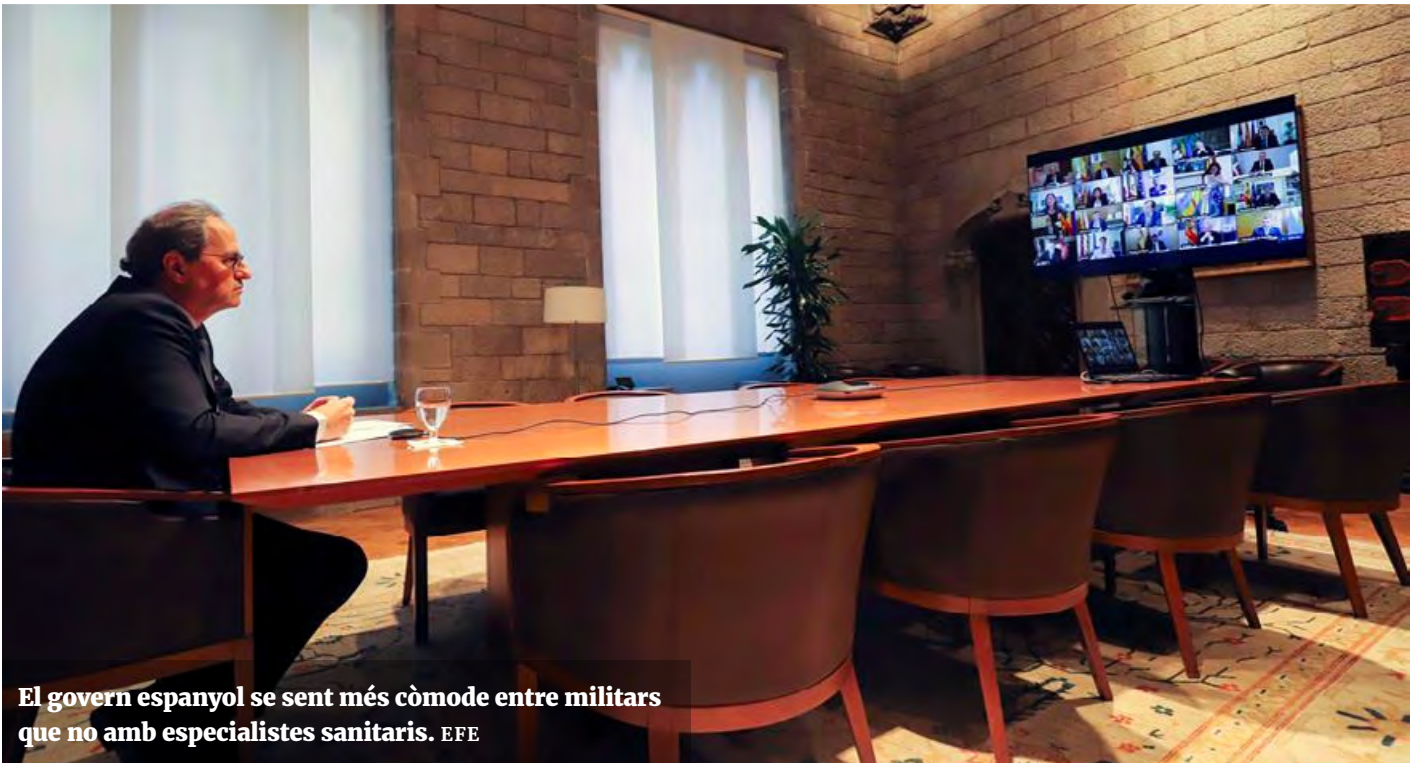
Totes dues coses són puntals per a l'independentisme. L'únic que hem de fer és aprendre a perfilar-los. Els estralls d'aquesta pandèmia perduraran i el gir autoritari que ha dut amb si encara ho faran més. La conjunció dels efectes de la pandèmia, de la crisi econòmica i demogràfica que ha de venir i de l'impacte que el canvi climàtic començarà a tenir sobre les nostres vides, multiplicarà les experiències com aquesta i allargarà aquest combat per la llibertat. La gent cercarà espais de llibertat, però, almenys aquí, cercarà projectes polítics que l'abanderin i la protegeixin, tingui la forma que tingui. Aquests dies en són una avantsala. Mentre la gent confinada que no votaria mai Torra ara l'aplaudeixen perquè protegeix el que ha de protegir, la maquinària de la classe dominant d'opinió i intel·lectualitat defensora de l'estat ara s'acarnissa contra Torra i Oriol Mitjà.

Hem tingut la sort que, amb l'entrada al govern de la promesa de nyigui-nyogui de l'esquerra espanyola i dels comuns, s'ha precipitat el moment que havien de fer públic quin bàndol prefereixen, ara i sempre. La seva manera de convertir la pandèmia en una qüestió nacional, en el sentit d'aprofitar-la per a espanyolitzar, no és la mateixa que la dels socialistes, que són els qui hi posen el cos negant-se explícitament a tancar Madrid i Catalunya, contra la petició del mateix president Torra. No. Perquè els falsos fills del 15-M fan una feina molt més baixa, molt més bruta i molt més demagògica, encarregant-se de predicar la 'despolitització' de la pandèmia, com si la neutralitat existís, com si l'autèntic desafiament a la vida i a la seguretat no fos negar-se a tancar Madrid i a ordenar un confinament absolut, sinó qüestionar-ho.

Les emergències són tràgiques però diuen la veritat. Segurament no sabrem aprofitar-la, perquè tots els condicionants que ja obstruïen l'alliberament del país encara són una àncora massa pesada. Potser ja vam fer tard i el moment de posicionar-nos en aquest combat futur que dèiem era la tardor del 2017. Potser sí. Però la inèrcia de la història del país encara no és prou moribunda per a deixar de donar-nos oportunitats. I això és una sort.

EL VIRUS INFECTA EL DIÀLEG

PERE MARTÍ

El govern espanyol se sent més còmode entre militars que no amb especialistes sanitaris. EFE

La taula entre els governs català i espanyol no té data de represa i creix la tensió entre els dos executius per la crisi del coronavirus * La Generalitat Valenciana concentra tots els recursos socials públics i privats *** El GOB proposa una transició socioecològica per a fer front a la crisi**

TEMA DEL DIA

Virtual. Aquesta setmana s'havia de fer a Barcelona la segona reunió de la taula de diàleg entre els governs català i espanyol. Però divendres passat, en una conversa telefònica, els presidents Quim Torra i Pedro Sánchez van decidir finalment de suspendre la reunió de mutu acord. La Generalitat va fer un últim intent de salvar el diàleg proposant que la reunió es fes de forma telemàtica, però la Moncloa ho va descartar, tot i que aquests darrers dies Pedro Sánchez n'ha fet moltes, com per exemple la reunió amb tots els presidents autonòmics de diumenge passat. Dos dies després d'haver rebutjat la de Barcelona. Si el diàleg fos tan important per a la Moncloa, ja s'hauria fet una reunió virtual, com proposava la Generalitat. Sánchez prefereix de reunir-se virtualment amb tots els presidents autonòmics, per reforçar la imatge del

café per a tothom, que no mantenir la taula de diàleg bilateral amb Catalunya.

L'altre motiu per a desconvocar la reunió era que el fet de fer-la virtual obria la porta que hi participessin el president Carles Puigdemont i el vice-president Oriol Junqueras, cosa que la Moncloa no pensa acceptar. La reunió havia de servir perquè el govern espanyol presentés la seva proposta per a resoldre el conflicte polític català, la seva alternativa a l'autodeterminació i l'amnistia que defensa la part catalana. Sánchez es va estalviar de presentar-la, suposant que la tingués, perquè cap dels membres de la part catalana no ha rebut cap document aquesta setmana. Tot i que els dos governs continuen en actiu –malgrat el positiu en coronavirus del president Torra, confinat a la casa dels Canonges–, no hi ha hagut cap conversa ni cap intercanvi de

Sánchez prefereix de reunir-se virtualment amb tots els presidents autonòmics, per reforçar la imatge del cafè per a tothom, que no mantenir la taula de diàleg bilateral amb Catalunya

Els partidaris del diàleg han desaparegut misteriosament, acatant disciplinadament la retallada unilateral de competències per part del govern espanyol

documentació entre les dues parts. Les poques converses que hi ha hagut entre els dos governs han estat relacionades amb el coronavirus, i han estat entre ministres i consellers, especialment en l'àmbit sanitari. Per a tots dos governs, ara la prioritat és aquesta.

La crisi del coronavirus ha posat més tensió entre els dos governs, perquè tot i el segrest de competències, el govern de Catalunya prioritza les solucions sanitàries i el d'Espanya les polítiques. La veu del president Torra, demanant de confinar Catalunya, trenca el pacte de silenci entre els grans partits espanyols i incomoda el govern de Pedro Sánchez, perquè la Generalitat és l'única institució que proposa alternatives sanitàries al desgavell actual. La ministra de Defensa espanyola, Margarita Robles, ha

acusat el president català de 'deslleial', assumint el to castrense que desprèn el missatge del govern espanyol, cada dia més nerviós per la incapacitat de controlar la pandèmia. Les mesures d'aïllament que demana el president Torra tenen el suport de la comunitat sanitària catalana i l'han aplicat a altres països europeus, però són vistes com una traïció pel govern espanyol. Qui polititza la crisi és qui prioritza la disciplina, el 'tots som soldats', com ha dit avui el cap de l'estat major, el català Miguel Ángel Villaroya, no pas qui proposa solucions sanitàries per a millorar la lluita contra la pandèmia. Però el govern espanyol se sent més còmode entre militars que no amb especialistes sanitaris.

Mentre duri la crisi del coronavirus no es reprendrà el diàleg, que s'ha quedat sense calendari. Si la tensió entre el govern espanyol i català augmenta, les possibilitats d'una nova convocatòria s'aniran reduint. El govern espanyol que gestiona la crisi del coronavirus a cop de centralisme no és aquell que s'asseia a la taula de diàleg disfressat de federalista dialogant. Segurament, l'autèntic és el primer. Sánchez ja ha deixat els pressupostos del 2020 per impossibles i treballa amb els del 2021, amb una oferta de Ciutadans per a votar-los amb l'excusa de l'emergència nacional. L'Espanya que sortirà de la crisi del coronavirus serà més centralista, més jacobina i més castrense que la que hi va entrar. I això és una mala notícia per al diàleg, els partidaris del qual aquests dies han desaparegut misteriosament, deixant sol el govern de la Generalitat i acatant disciplinadament la retallada unilateral de competències per part del govern espanyol. Potser també estan confinats.

MÉS QÜESTIONS

La Generalitat Valenciana concentra tots els recursos socials públics i privats. La pandèmia del coronavirus 2019 continua creixent i el Consell ha decidit d'adoptar mesures dràstiques per a millorar l'eficàcia a l'hora de fer-hi front. Concretament, ha aprovat una resolució

que acorda mesures extraordinàries de gestió de serveis socials amb l'objectiu de posar a disposició de la Generalitat els mitjans i recursos socials i sociosanitaris d'altres administracions públiques i entitats privades, en funció de les necessitats que vagin sorgint amb motiu de l'expansió del virus de la Covid-19. La resolució té en compte que els serveis socials han d'atendre una població considerada d'alt risc en cas de contagi del coronavirus, la qual cosa fa indispensable mobilitzar recursos materials i humans per a prevenir i combatre la malaltia, i protegir les persones més vulnerables. Amb aquesta resolució, la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives podrà disposar dels mitjans i recursos dels serveis socials i sociosanitaris i del personal que depèn d'aquests serveis, i també podran adoptar-se mesures de mobilitat geogràfica a tot el País Valencià. El ple del Consell també ha aprovat una campanya informativa, dotada amb 300.000 euros, per a fer accions d'informació i difusió que garanteixin que la ciutadania està informada de les situacions de risc, a més de les mesures de prevenció que s'han de prendre per a evitar que el virus es continuï estenent.

Ford i els sindicats pacten un ERTO amb el 80% del sou. Després de dies d'incertesa per l'anunci de Ford d'aturar les plantes a Europa, la direcció de la companyia Ford Almussafes i els sindicats UGT i CCOO han arribat a un acord per a un expedient de regulació temporal d'ocupació (ERTO), que s'ha de fer per raons de força major i que afectarà pràcticament tota la plantilla de la factoria valenciana. Les dues parts han acordat de mantenir les mateixes condicions que ja s'han aplicat als ERTOs pactats amb UGT durant el 2019. Concretament, la companyia cobrirà fins al 80% del salari real garantit, inclosos els complements salarials, i el 100% de les vacances, pagues extres, gratificacions especials i antiguitat. A més, l'empresa s'encarregarà de tramitar els expedients i avançarà les quantitats aproximades que hagi de percebre cada treballador

Deute de la Mancomunitat de Catalunya. ARXIU

per l'administració. També s'ha acordat de crear una comissió de seguiment entre sindicats i la direcció de relacions laborals de Ford Almussafes per a seguir la crisi del coronavirus, i s'ha acordat d'ajornar les converses sobre l'ERO extintiu que la direcció havia proposat, abans de l'estat d'alarma, per a 410 treballadors de la planta.

El GOB proposa una transició socioecològica per a fer front a la crisi. El GOB ha proposat una transició socioecològica per a fer front a una situació de crisi, que ha qualificat de multidimensional, provocada pel coronavirus 2019. La tesi de la principal entitat ecologista de les Illes és que la situació actual aboca a una crisi de model que es preveu dura, perquè ha arribat de cop i perquè afecta de manera dràstica l'activitat econòmica principal de les Illes, el turisme. Per això, ha advertit que seria difícil remuntar aquesta situació i ha demanat 'no ser curts de mires i associar la recuperació a la recuperació del sector turístic'. L'entitat s'ha mostrat escandalitzada perquè la presidenta del Consell, Catalina Cladera, ha anunciat inversions en

promoció turística per a tornar a situar Mallorca com una destinació turística en el mercat global. El GOB també ha lamentat que el sector de la construcció continuï culminant la destrucció del territori d'un model que ha fet fallida. Atesa aquesta situació, l'entitat defensa un canvi dràstic de la política econòmica i social basat a posar la vida al centre de totes les coses i la 'resiliència', seguint els postulats proposats per l'economia feminista i ecològica. L'entitat ha anunciat la voluntat de ser un agent social actiu en aquesta transició socioecològica.

El govern andorrà demana als temporers que accelerin el retorn a casa. El govern andorrà ha començat una nova iniciativa per a ajudar els temporers aïllats a Andorra per la situació de la Covid-19 i facilitar-los el retorn als seus països. A la web del govern s'ha habilitat un espai on els afectats poden deixar les seves dades, la situació i el contacte perquè l'executiu els estudiï. També s'ha habilitat un xat de Facebook. La voluntat és que aquestes persones puguin tornar als seus països d'origen com més aviat millor. El ministre portaveu, Eric Jover,

ha demanat als treballadors temporers que, a més de seguir les recomanacions pròpies de la convivència associades al coronavirus, activin el retorn al seu país tan aviat com els sigui possible. El govern diu que vistes les dificultats creixents en mobilitat internacional, si efectuen el retorn aviat, ho podran fer sense dificultats afegides. Actualment, es calcula que hi ha uns dos-cents sud-americans que no poden tornar als seus països per la interrupció dels vols internacionals.

LA XIFRA

86.035 persones ja s'han recuperat del coronavirus 2019 arreu del món, segons dades del departament de Salut de la Universitat Johns Hopkins.

TAL DIA COM AVUI

El 20 de març de 1925, la dictadura de Primo de Rivera dissolgué la Mancomunitat de Catalunya, creada el 1914, la primera institució administrativa per a tot Catalunya des de 1714, que aplegava les quatre diputacions catalanes i que exercia les competències que els eren pròpies.

ELENA MARTÍNEZ

‘Tanca Madrid, però no en facis una ratera’

Entrevista a la veïna de Madrid i veu crítica de la ciutat, militant d'Izquierda Castellana i coorganitzadora de la manifestació a favor autodeterminació

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Elena Martínez viu al barri de la Prosperitat de Madrid. De fa una setmana, treballa des de casa, confinada. Sense símptomes. Aquesta administrativa del congrés espanyol de quaranta anys és una de les veus crítiques de la ciutat. Militant d'Izquierda Castellana, de la Coordinadora 25-S, va ser coorganitzadora de la gran manifestació a Madrid 'L'autodeterminació no és cap delictes', muntada per l'ANC però també per madrilenys com ella. I ara que entrevistem Martínez telefònicament perquè ens parli de com veu la pandèmia de la Covid-19 des de la capital d'Espanya, ho deixa clar. Tancar Madrid i prou, sense mesures per a ajudar la població a fer el confinament, convertiria la ciutat en una ratera. En aquest sentit, ha trobat solidaritat. Considera que les mesures del govern del PSOE i UP són vergonyoses, i creu que s'han de tancar els sectors no estratègics de l'economia.

—On feu el confinament?

—A casa meua, al barri de la Prosperitat, al nord de Madrid. Fa tres anys que hi visc. Entomo el confinament com puc. Ho faig per responsabilitat i perquè ho puc fer. Treballo des de casa.

—Com veieu la ciutat?

—Hi ha molta gent que ha d'anar a treballar en un metro ple de gent, i no es faciliten les mesures mínimes, com les màscares. Veig amb preocupació i amb esperança tot el que passa. I miro de convertir-ho tot en una oportunitat. Les finestres són més finestres que mai, amb els aplaudiments i els repics de cassoles. Però la primera mesura que es va prendre va ser eliminar el dret de manifestació. I serà el darrer que aixecaran. Jo entenc que, efectivament, ara no és el moment de sortir al carrer en massa. Però el dret de generar beneficis, aquest no es toca? I fa sortir la gent de casa igual. Ja es veu que les mesures no són únicament sanitàries.

—Casos a destacar del vostre voltant?

—Molts han d'anar a treballar d'una

manera forçosa en vagons plens. I alguns van a centres de treball que no són pas estratègics. Conec gent de Correus sense màscara ni guants, gent a hospitals que t'expliquen que viuen la guerra, perquè el context és de privatització de la sanitat. O les residències de gent gran que han tancat, sí, però sense metges ni màscares dins. Autèntiques rateres. Penso en les companyes que pateixen violència de gènere, que en ple confinament és un infern. La crisi de la Covid-19 comportarà la precarietat econòmica.

—Hi ha molts morts a Madrid. Realment espanta.

—Avui se superaven els 600 morts. Se n'han de veure les causes: no moren per la Covid-19. Moren per les retallades i la privatització de la sanitat. Madrid és gairebé l'última comunitat autònoma en inversió sanitària en PIB. La setzena de disset. Tenim trenta-tres hospitals públics i més de cinquanta privats. Els nostres morts són els seus milions. Hem de revertir les retallades. No podem tenir metges sense màscares ni guants. Recordem que la llei 15/97, que empara la privatització dels hospitals, es va fer amb el PP i el PSOE. Tots dos.

—S'ha de tancar Madrid? En aquest debat, on us situeu?

—Demanar el tancament de Madrid sense altres mesures seria convertir Madrid en una residència: una ratera. Que es tanqui i aquí ens quedem. Si mirem Wuhan, hi havia grans mesures de protecció i detecció. Exigir el tancament de Madrid sense mesures que acompanyin la població que es queda pot salvar la resta, però convertirà Madrid en una ratera. S'ha d'acompanyar la gent amb recursos econòmics perquè puguin deixar d'anar a treballar. I que es quedin a casa. S'entén que s'ha de tancar Madrid, però que no es limiti a això. Ara és l'aniversari de la manifestació del 26 de març a Madrid, que deia que l'autodeterminació no és delictuosa. Entenem la solidaritat entre pobles. És evident. Doncs ara es trobaria a faltar certa solidaritat: tanca Madrid, però no en facis una ratera.

—Desenvolupeu-ho, si us plau.

—Tancar Madrid vol dir tancar la porta i llançar la clau? Home, tanca Madrid, però amb mesures. I no els serà fàcil. A Madrid ve a treballar gent d'Albacete cada dia! Van fer l'AVE amb l'eslògan 'Segovia, a vint minuts de Madrid. El teu nou barri'. Cues i més cues, trens i més trens portant gent. Parlen de l'Espanya buidada. També hi ha l'Espanya emplenada. Madrid es construeix sobre això. Ara vés i tanca-la. No defensarem tancar Madrid i prou. Falten mesures. O serà una cambra de gas.

—Quina seria la solució?

—Volem aprendre de Wuhan? Doncs que vinguin els metges i ens il·lustrin. A Itàlia ho fan. Cal el tancament de sectors no estratègics de l'economia. I adoptar mesures perquè la gent es pugui permetre no anar a treballar i quedar-se a casa. No pots exigir a la gent que es quedi a casa i a la vegada obligar-los directament o indirecta a anar a la feina. La banca ens continua devent diners i la monarquia en té tants que en regala als amants. Hi ha diners. Hi són.

—La presidenta de la Comunitat, Isabel Díaz Ayuso, des de lluny, sembla viure en un altre planeta.

—O en aquest. No veuen què fan o ho veuen tot? Ells es fan les proves i envien l'exèrcit a la perifèria de Madrid, als barris obrers. A Alcorcón, Móstoles, Leganés. Allà, hi envien militars. Per a uns enviem proves, i per als altres, militars? He llegit que hi ha hagut 11.000 sancionats per haver-se saltat el confinament. No seré jo qui digui que no ens quedem a casa. Però quants empresaris sense màscares ni guants per als treballadors han multat? Correu, sense guants, porteu paquets de porta en porta. Porteu el virus. A Madrid estem entre la por i la mala llet. Es fan les coses malament. Abans era una denúncia ideològica: però ara és literal que les retallades maten.

—Imatge impactant és la de militars a conferències de premsa sobre sanitat.

—Què hi ha en joc, aquí? En un estat

Cal el tancament de sectors no estratègics de l'economia

A Madrid estem entre la por i la mala llet

d'alarma, els drets de reunió haurien de mantenir-se dempeus. I no ho estan. Viurem coses greus. El repic de cassoles contra la monarquia va ser molt terapèutic i anirem trobant altres formes. Però que surtin militars, Guàrdia Civil i policia... Potser sí que netegen, però et fa pensar si prioritzen altres mesures. Tan ta presència militar és per a gestionar el malestar que pot causar la mala gestió. Ja hi ha hospitals que han de seleccionar malalts. Això ja passa.

—Com veieu les mesures del govern del PSOE i Podem?

—Mesures de vergonya. 200.000 milions per a les empreses i 17.000 ni tan sols per a resoldre la situació de misèria, sinó per a ajornar-la. No em paguis ara la llum i el mes que ve em pagues el que em deus. Però si el mes que ve la gent estarà pitjor! Madrid és una olla de pressió i ho continuarà essent. El confinament durarà tot l'abril. ■

DOLORS FERRER

‘Tinc setanta anys, visc sola, tinc la Covid-19 i em sento abandonada’

Dolors Ferrer explica el seu cas a VilaWeb i denuncia que se sent desatesa per l'administració

CEDIDA

MONTSERRAT SERRA

Ahir, Dolors Ferrer va trucar a VilaWeb. És subscriptora del diari. Volia denunciar que se sent desatesa per l'administració. Fa divuit dies que es troba confinada a casa i dilluns li van dir que encara s'hi hauria d'estar quinze dies més. Sembla que ha passat la Covid-19, tot i que no li

han fet la prova. Viu sola. Té un fill que és enginyer de camins, però treballa a Noruega i no pot venir, perquè han tancat els aeroports. Ahir es va trobar que se li havien acabat els aliments bàsics i no tenia manera d'adquirir-ne, sense poder sortir de casa. Finalment, va contactar amb la Xarxa Ciutadana de l'Esquerra de

l'Eixample i de seguida la van ajudar. Però Dolors Ferrer creu que és l'Ajuntament de Barcelona qui s'hauria de cuidar de les persones que es troben en una situació com la seva i vol denunciar aquest abandonament. Expliquem el seu cas.

La Dolors viu a Barcelona i té setanta anys. Ha estat responsable de

No m'han fet la prova, però els símptomes eren claríssims

Vaig intuir de seguida que podia ser això i vaig dir a la dona de fer feines que no vinguéss

Normalització Lingüística de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona. Una dona activa, que encara col·labora amb la universitat, en un programa de mestres jubilats a unes trenta-cinc escoles, que ajuden els nens de 1r i 2n de primària amb la lectoescriptura. És un programa que depèn de la UB i d'Òmnium.

—**Com va començar tot?**

—El dia 3 de març em vaig començar a trobar malament. Vaig trucar al 061. El dia 5 va venir el metge a casa. Encara estàvem a les beceroles del coronavirus, però sóc una persona de risc, perquè tinc una salut complicada i tinc setanta anys. Per això, les dues vegades que he trucat m'han vingut a casa. El metge em va dir: 'Em penso que és una grip, però quedeu-vos a casa, no us mogueu.' Al cap de catorze dies vaig tornar a trucar al 061. Vaig tardar quatre hores perquè m'agafessin el telèfon. Deien: 'Us atendrem quan ens sigui possible.' Vaig aguantar, no passa res. El metge va tornar a venir i em va dir: 'Em penso que heu passat la Covid-19, pels símptomes que heu tingut. L'heu agafada en un bon moment de salut i l'heu passada sense complicacions. Però quedeu-vos confinada més dies a casa, primer perquè no podeu sortir i després perquè us trobeu en un període en què encara el podeu transmetre.' No m'han fet la prova, però els símptomes eren claríssims.

—**Quins símptomes va tenir?**

—Molt mal de coll, molta tos seca, la llengua inflamadíssima, molta febre i mal a totes les articulacions. L'única cosa que no tenia eren problemes respiratoris. Els dies que estava més malament, no podia ni enraonar del mal que em feia el coll. Ara ja no tinc els símptomes, tot i que el coll encara em fa mal, però m'he de prendre la temperatura dues vegades al dia.

—**Com creieu que va agafar el virus?**

—No ho sé. Perquè va ser molt al començament. Els metges encara no sabien gaire què havien de fer. Feia vida

normal. I el meu *hobby* és viatjar, però no he viatjat enlloc, recentment. Però vaig intuir de seguida que podia ser això i vaig dir a la dona de fer feines que no vinguéss. Ja farà dues setmanes o tres que no ve.

—**Vau considerar en algun moment d'anar a l'hospital?**

—No, perquè sóc molt disciplinada. Sóc quadriculada. Em van dir que em quedés a casa i em vaig quedar a casa. Dilluns, quan va venir el metge li vaig dir: 'Dec ser de les poques persones que crec.' I es va posar a riure. Però si et diuen que et quedis a casa, et quedes a casa, oi?

—**Ahir va trucar a VilaWeb. Què va passar perquè decidíssiu recórrer al diari?**

—Ahir a les vuit del matí vaig veure que no tenia ni sucres ni ous ni verdures. S'havia acabat el menjar. Vaig entrar per internet a tots els grans supermercats de Barcelona. Tots sis o set que vaig trucar em deien que estaven col·lapsats i que no feien servei a domicili. Només un em va deixar fer la comanda i quan ja l'havia feta, em va dir: 'Ara pagareu i us la portarem el dia 25.' I aquí va ser quan no vaig poder més i vaig trucar.

—**Aleshores va posar-vos en contacte amb la Xarxa Ciutadana.**

—Sí, em va arribar per WhatsApp l'etiqueta 'Famílies de l'EE Covid' i vaig entrar al WhatsApp de Xarxa Ciutadana de l'Esquerra de l'Eixample i vaig explicar que necessitaria que em fessin la compra, vaig explicar-los la meua situació. Al cap d'un moment, em van dir que es posarien en contacte amb mi. I em va trucar una noia que estudia 4t de Medicina que viu al costat de casa. Li vaig fer una llista i va anar al supermercat i em va fer la compra: ous, porros, pastanagues, magdalenes... Li vaig deixar els diners en un sobre a l'estora de casa meua. Ella em va deixar davant la porta les dues bosses de la compra. I com que visc en un àtic, li vaig dir: 'Quan siguis a baix, travessa el carrer, que et vull dir hola des de dalt i donar les gràcies.'

—Quin acte de solidaritat tan bonic.

—Sí, però no és just que ho hagi de solucionar d'aquesta manera.

—I ara ve el cas.

—Penso que és l'administració que ha de tenir cura de les persones com jo. Perquè jo he tingut els elements per sortir-me'n, però estic segura que a l'Eixample hi ha moltes persones que no tenen aquests elements i que si estan com estava jo, que no podia fer una truita a la francesa perquè no tenia ous i no podia menjar verdura... És una denúncia: no pot ser que ens abandonin d'aquesta manera.

—Viscut el que heu viscut, en l'àmbit sanitari, també teniu queixa?

—En el meu cas, l'atenció i el tracte ha estat excel·lent. Dilluns van venir un metge i una infermera i em van dir que tenien una ambulància preparada per si m'havien d'ingressar.

—Però teniu el coronavirus 2019 i us heu sentit desatesa per part de l'ajuntament. Cal crear una xarxa de suport als afectats que estan sols, sobretot?

—Aquí és on penso que s'ha d'incidir i s'ha d'incidir ara, perquè encara en tenim per molts dies. Jo ara hi pensava. Quan em falta només una cosa o necesito baixar les escombraries, és clar que ho puc demanar a un veí. Però el que no puc demanar a un veí que només surt per anar a comprar les seves coses és que em faci la compra. Això ho ha de fer l'administració.

—Us heu posat en contacte amb l'Ajuntament de Barcelona?

—Hi vaig pensar i potser ho hauria d'haver fet, però vaig pensar que no em farien cas i que em passarien d'un telèfon a un altre. Vaig pensar que era millor fer una denúncia oberta, per a fer més força. És que no en parlen enlloc i estem deixats de la mà de déu.

—El sentiment és d'abandonament.

—Total. Ahir al vespre vaig prendre una sopa de verdures. Semblava que havien arribat els Reis a casa. Avui he pogut

CEDIDA

esmorzar una magdalena. He sortit al sol i amb el cafè amb llet i la magdalena... És que em posaria a plorar.

—Sabeu quan podreu començar a sortir sense risc de contagi?

—El metge no m'ho ha dit. He llegit que diuen uns quinze dies.

—Us tocarà tornar a trucar.

—Sí. Tant de bo pugui sortir, ni que sigui a comprar i baixar les escombraries!

—I com heu quedat amb la noia de Xarxa Ciutadana que us ha portat la compra?

—Vam quedar que si no la mobilitzaven (perquè fa 4t de Medicina), doncs que quan em calgués, d'aquí a una setmana o deu dies, em tornaria a fer la compra. I em va dir que si volia parlar amb algú que li truqués... La solidaritat és fantàstica. Però ja n'hi ha prou d'haver d'assumir nosaltres allò que no assumeixen les administracions. Jo pago tots els meus impostos. Si aquesta noia ha pogut anar-me a comprar, l'ajuntament també pot buscar algú perquè ho faci. ■

La solidaritat és fantàstica. Però ja n'hi ha prou d'haver d'assumir nosaltres allò que no assumeixen les administracions

Formentera resisteix, aïllada, al coronavirus

Covid-19 L'illa, l'únic territori on la Covid-19 no ha arribat, viu 'contenint la respiració', pendent de confirmar que no hi ha cap cas de contagi local

El Consell de Formentera ha organitzat una neteja exhaustiva dels carrers. CF

REDACCIÓ

Vivim contenint la respiració perquè, si en tres o quatre dies no apareix cap cas de Covid-19, aleshores podrem dir que Formentera n'està lliure i esperar que les mesures de contenció ens permetin de continuar així.' El periodista Bernat Masferrer resumeix d'aquesta manera tan gràfica el moment que viu la menor de les Pitiüses, l'únic territo-

ri dels Països Catalans, però també de l'estat espanyol, on no hi ha cap cas de coronavirus 2019. La seua vida ha canviat radicalment, com la de tothom. Ràdio Illa, la ràdio pública formenterenga, ha hagut de transformar el ritme de feina i la quarantena estricta a la qual és sotmesa la població l'ha convertit, juntament amb els mòbils, en l'instrument imprescindible per a seguir el dia a dia. Fins i tot, han tingut la previsió d'enregistrar una missa catòlica del diumenge,

oficiada per mossèn Miquel Àngel Riera, i una pregària musulmana del divendres, oficiada per l'imam Brahim El Assague, per oferir-les tantes voltes com calgui.

Control total al port

Qualsevol altre any, per aquestes dates, a Formentera arribarien els primers treballadors de la temporada turística, que sol començar amb les vacances de Setmana Santa. Enguany, això serà impossible, per l'estricta quarantena ordenada des de

Qualsevol altre any, per aquestes dates, a Formentera arribarien els primers treballadors de la temporada turística

Formentera és l'únic territori del país on no hi ha arribat el SARS-CoV-2. WIKIMEDIA COMMONS

la setmana passada. L'entrada al port és prohibida, llevat dels tres vaixells diaris que van a Eivissa i en vénen. Però no pot pujar-hi tothom qui ho vol i, encara menys, baixar-ne. Un intens operatiu controla cada passatger. A la pràctica, només s'autoritza el pas dels treballadors en serveis bàsics, dels residents que tornen a l'illa i dels qui tenen algun problema de salut i necessiten anar a Can Misses, l'hospital de referència, situat a Eivissa. De fa deu anys, Formentera té un petit hospital amb només dotze llits, equipat amb quiròfan i tot allò necessari per a atendre les urgències, però Can Misses és el principal centre sanitari de les Pitiüses. A Eivissa sí que hi ha casos de coronavirus, concretament, deu, cosa que fa que l'hospital formenterenc sigui l'únic

on encara no hi ha hagut cap malalt de la pandèmia.

Com s'explica, això? En part, per la sort, però sobretot, per l'aïllament. Dimecres de la setmana passada, encara van circular tres autobusos de turistes madrilenys per l'illa, cosa que va motivar una intensa polèmica sobre la necessitat de contenció. En definitiva, en una illa tan petita els autobusos acaben servint per a tot: porten turistes però també fan les rutes escolars, amb la qual cosa el risc de contagi és altíssim.

Les protestes van fer efecte i la presidenta del Consell de Formentera, Alejandra Ferrer, va pressionar la presidenta Francina Armengol amb la demanda de confinament, que va acabar essent autoritzada pel govern espanyol. Ferrer és candidata de Gent per Formentera, la candida-

Les rutines han canviat completament. Amb prou feines hi ha interacció social

tura progressista i insularista formada el 2007 com a reacció a la gestió de la dreta. Gent per Formentera va guanyar les eleccions i governa gràcies a un pacte amb els socialistes. Al parlament de les Illes hi ha un escó reservat per a Formentera que comparteixen els dos grups.

El tancament del port, tot i que no és del tot complet, ha estat la principal mesura que

ha permès a Formentera de salvar-se, com a mínim fins ara, de la pandèmia. Això i el control dels qui hi arriben, que són obligats a passar catorze dies aïllats a casa, amb un seguiment telefònic a càrrec del Consell. A banda dels tres vaixells, arriben a Eivissa vaixells de càrrega, i hi ha hagut alguns incidents amb vaixells privats que han provat d'arribar-hi, i que en la majoria de casos han estat multats. Amb tot, hi ha un veler propietat d'un valencià ancorat davant l'illa privada de l'Espalmador. De moment, el propietari del vaixell no ha mostrat cap intenció de desembarcar.

Les rutines han canviat completament. Amb prou feines hi ha interacció social. Un cotxe recorre l'illa constantment tot recordant per megafonia, en català,

Formentera és l'únic territori del país on no hi ha arribat el SARS-CoV-2. WIKIMEDIA COMMONS

espanyol, alemany i italià, les condicions de la quarantena, les quals se segueixen de manera estricta, en general. 'Formentera no és Barcelona i ací molta gent viu en cases o fins i tot al camp, de manera que les condicions de la quarantena no són comparables a les de les grans ciutats', diu Bernat Masferrer. A l'illa, de fet, només hi ha uns pocs blocs de pisos, a Sant Francesc i la Mola. L'urbanisme també ajuda en aquest cas.

Espera tensa

Però l'espera es fa tensa. Si la setmana vinent es confirma que no hi ha cap contagi local, Formentera tindrà el privilegi de ser un territori lliure del coronavirus 2019, un dels pocs d'Europa. Però tothom es demana què passarà quan

es relaxin les condicions de viatge i també quines en seran les conseqüències econòmiques –tot i que ara és una preocupació secundària–, tenint en compte que es dona per fet que la temporada turística serà molt fluïxa.

Un contingent substancial dels turistes que arriben cada any són italians, i majoritàriament de Milà, una de les ciutats més tocades per l'epidèmia. L'arribada d'italians era una de les preocupacions que hi havia la setmana passada, abans del tancament de l'illa, que ja va començar dimecres de la setmana passada i que es va intensificar divendres i dissabte. Ara la principal font de discussió és la continuació de les obres que es fan en algunes cases i apartaments. De mòbil en mòbil circulen fotografies

Si la setmana vinent es confirma que no hi ha cap contagi local, Formentera tindrà el privilegi de ser un territori lliure del coronavirus 2019, un dels pocs d'Europa

que mostren com els operaris continuen treballant, sovint sense respectar les regles de distància ni equipament. Una preocupació que adquirirà tot un altre significat si s'acaba confirmant que no hi ha contagis locals.

'D'alguna manera, podria dir-se que som afortunats de passar aquest moment a Formentera', explica un resident. 'Altres vegades hem quedat aïllats per temporals i, per tant, hi tenim una certa

pràctica, però això d'ara és molt diferent, no hi té res a veure', confessa, mentre ens envia alguns dels nombrosos vídeos i àudios espontanis que circulen aquests dies pels telèfons de l'illa; el més viralitzat de tots, una glossa de Paquita Juan, de can Jaume Porrasines, que ha esdevingut tota una consigna popular: 'Naltros serem responsables i no mos farem pregar / mos quedarem tots a casa i això ràpid passarà.'

Molts dels malalts de la Covid-19 presenten uns nous símptomes no descrits fins ara

Simptomatologia Una investigació del viròleg alemany Hendrik Streeck tipifica aquests nous símptomes, com la pèrdua de l'olfacte i del gust i també diarrea

REDACCIÓ

Una tos seca i irritant, malestar general, febre, sensació d'ofec... Aquests són els símptomes que s'associen a un quadre típic d'infecció del nou coronavirus 2019. L'app Stop Covid 19 CAT de la Generalitat de Catalunya fa aquesta primera pregunta al test que pot fer tothom qui se la descarregui: 'Tens algun d'aquests símptomes? Febre, tos continuada o persistent, dificultats respiratòries, malestar general'. La Generalitat Valenciana els defineix així: tos, dificultat per a respirar, mal de coll, febre de més de 37 graus. I el govern balear els descriu així: 'Els símptomes més comuns inclouen febre, tos i sensació de falta d'aire. En alguns casos també hi pot haver símptomes digestius com ara diarrea i dolor abdominal'. Però molts dels contagiats pel coronavirus en desenvolupen uns altres, de símptomes, que fins fa ben poc no s'havien descrit ni tipificat: la pèrdua del sentit de l'olfacte i el del gust.

Ho han experimentat alguns dels malalts de la Covid-19, al cap de poc temps d'haver presentat els primers símptomes, més típics i més descrits fins ara, de tos o febre. El viròleg de la Universitat de Bonn, a Alemanya, Hendrik Streeck, és qui ha fet l'estudi més detallat sobre aquest aspecte. El seu equip ha estat investigant els contagiats en un dels principals focus de la malaltia al seu país, a Heinsberg (Rin del Nord-Westfàlia), i ha trobat que dues tercers parts dels

pacients examinats presentaven una pèrdua de l'olor i del gust que els durava uns quants dies. Streeck ho explicava en aquesta entrevista al diari Frankfurter Allgemeine: 'Gairebé totes les persones infectades que vam entrevistar van descriure una pèrdua de l'olor i el gust que va durar uns dies. Fins al punt que una mare no podia percebre l'olor dels bolquers plens del seu fill. N'hi havia que no podien sentir l'olor del seu xampú, i el menjar va esdevenir insípid. No podem dir quan apareixen exactament aquests símptomes, però pensem que és una mica més tard del moment de la infecció'.

El viròleg explica que l'estudi el van fer a un centenar d'infectats, que no eren pas

'En el 30% dels infectats també vam veure que hi havia diarrea, que és més freqüent que no se suposava'

els més greus, perquè aquests eren ingressats a l'hospital. Diu Streeck: 'El típic pacient de la Covid-19 només presenta símptomes lleus. Així ho diu també un estudi xinès segons el qual el 91% de les persones infectades només tenen uns símptomes que van de lleus a moderats, amb una tos seca i irritable i probablement amb febre. En el cas que hem vist, la pèrdua de l'olor i del gust s'afegien a aquests símptomes. I en el 30% dels infectats també vam veure que hi havia diarrea, que és més freqüent que no se suposava anteriorment.' ■

En alguns casos hi pot haver símptomes digestius com ara diarrea i dolor abdominal. ALBERT SALAMÉ

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 16-20 de març

Dimarts 17.
Un Sant Jordi
confinat, s'ajorna

ALBERT SALAMÉ

Dilluns 16. Pau Vidal: 'El català que parla bé
ho dissimula perquè té por que
se'n riguin'

ALBERT SALAMÉ

Divendres 20. Juliana Canet: 'Passar-s'ho bé
durant una quarantena és de
privilegiats'

ALBERT SALAMÉ

PAU VIDAL

‘El català que parla bé ho dissimula perquè té por que se’n riguin’

El filòleg, traductor i escriptor publica ‘Corregir mata’ (Viena Edicions), un recull dels millors articles publicats en aquesta casa

ALBERT SALAMÉ

BEL ZABALLA

Si fa uns anys alertava que el ‘Bilingüisme mata’, ara Pau Vidal (Vila de Gràcia, 1967) posa la correcció en el punt de mira. Fa temps que ho fa, les seves columnes setmanals en aquest diari són una mostra de les seves cavil·lacions lingüístiques. I d’aquí neix ‘Corregir mata’ (Viena Edicions), on aplega els millors d’aquests articles, no solament sobre el fet de corregir i els seus efectes secundaris (‘l’excés de correcció mata la creativitat’, diu), sinó també sobre les conseqüències ‘del lerrouxisme de Ciudadanos’ i sobre la nova gramàtica, la creació de lèxic i una de les qüestions que més el fan barrinar: la necessitat d’un registre col·loquial propi. Comença la setmana i encara no s’han decretat mesures extraordinàries ni el distanciament social. Ens citem amb Vidal en una plaça assolellada de Gràcia a aquella hora mitgera en què conviuen els tallats i les cerveses.

—Hi ha gent que vol que la corregeixin, que ho demana. No us hi trobeu?

—És que amb mi la gent es cohibeix, com amb tots els filòlegs. Per parlar amb nosaltres es posen el trajo de mudar i miren de parlar com ells creuen que és parlar correctament. El problema és que la concepció que molta gent té de parlar bé no coincideix amb la nostra, i llavors es posen a dir ‘quelcom’ i coses així, i a mi això m’irrita molt. Aquest ‘m’agrada que em corregeixin’ no vol dir sempre ‘m’agrada que em corregeixin’ sinó que a vegades més aviat vol dir ‘tinc por de semblar que no en sé prou’, que no és ben bé la mateixa cosa. Hi ha gent que vol tenir un idiolecte ric i expressiu, però la gran majoria de gent el que no vol és passar per ruca.

—‘Avisa’m, que no vull fer el ridícul’?

—Tenim una comunitat parlant extremament insegura i, alhora, molt poruga per culpa de l’obsessió i la paranoia de la correcció que arrosseguem des del tardofranquisme. Ens han inoculat tant que la llengua es divideix entre el que

Els parlants són insegurs i porucs per culpa de la paranoia de la correcció

Res millor que la literatura per a aprendre una llengua

està bé i el que no està bé, és a dir, entre el que és correcte i el que no ho és, que vivim en la paranoia de parlar malament. Sembla que la llengua sigui només allò que hi ha al diccionari.

—Quins efectes secundaris té, aquesta paranoia?

—La conseqüència més greu és que l'excés de correcció mata la creativitat i, per tant, accentua el problema que tenim de subordinació. Quan tu al parlant li has dit que hi ha un petit corpus que és correcte, que és allò que hi ha al diccionari, i tot el que hi ha fora és incorrecte, es converteix en un parlant desconfiat que pateix contínuament per si allò que diu està bé o no està bé. Un parlant frustrat, desconfiat, no crea. L'aixeta de la creació està estroncada per culpa de la inseguretat, i llavors l'anem a buscar fora, al castellà o a l'anglès.

—I creieu que aquesta inseguretat del parlant ve de l'excés de correcció?

—Per descomptat. Des de final del franquisme i amb la recuperació d'institucions, lleis, i del paper central de la llengua, es va crear aquest model de llengua estàndard a partir de la idea del que és correcte i el que no. L'estàndard és una mena de llengua franca que no parla ningú, és la llengua del 'Telenotícies', sense expressivitat, només compleix la funció de fer de nexa comunicatiu. La norma és el pinyol, però al voltant de la norma hi ha tot un món, que és la polpa del préssec, que no surt al diccionari, per tant, no és normatiu, però que és correcte i genuí i s'ha de cultivar. Això es veu no només amb les paraules sinó, sobretot, amb la fraseologia, les locucions, etc. El parlant cada dia més intenta parlar com el 'Telenotícies'. No pots cultivar una llengua sense variants col·loquials, sense aportacions dialectals, i això ho matem a còpia de corregir, corregir, corregir.

—En segons quins àmbits, cal corregir. El 'Telenotícies' té una funció i ha de tenir un registre concret. Com fer entendre que fora d'això hi ha molt de camp i que la llengua varia segons els

contextos i que té registres diferents?

—És difícil. La cosa ideal seria que el parlant sabés distingir què és transgressió interna del codi i què és transgressió aliena del codi. Per exemple, aquest dia un xicot em deia que s'acceptés 'xocolata a la tassa' [la xocolata desfeta de tota la vida]. Aquest xicot no sap distingir transgressió interna de transgressió aliena, perquè això és un calc sense cap mena de necessitat ni interès. Però és evident que a hores d'ara, després de tres o quatre generacions de castració i bombardeig del castellà, el parlant ja no sap distingir-ho. Una fórmula que va bé, que és molt lenta però que fins ara s'ha demostrat que és la que funciona millor, és llegir. És tenir bons referents. Si tu, per comptes de deu correccions virgilianes, et llegeixes una Rodoreda, una Rojals, un Ramon Erra —n'hi ha cinquanta mil que són bons models—, això faria molta més feina. Si per cada 140 caràcters que llegim llegíssim l'equivalent en una novel·la, aniríem molt millor. És la solució més efectiva, indiscutiblement. No s'ha inventat res millor que la literatura per a aprendre una llengua.

—Heu fet referència a Josep Maria Virgili, que s'ha fet conegut a la xarxa perquè es dedica a corregir els usuaris de Twitter. Aquesta focalització en ell a què respon? No li doneu més ressò del que hauria de tenir? O us sembla que això que fa és tan perjudicial que cal fer-ho notar?

—Jo crec que sí. L'acció virgiliana exemplifica aquest fenomen que, davant la inseguretat, el parlant es refugia en la hipernormativitat. És com quan no saps esquiar i en vols aprendre, que vols normes molt clares. I a mesura que en vas aprenent, cada vegada necessites menys instruccions i un dia aniràs fora pistes i un altre esquiaràs d'esquena. El model virgilià representa això: tota aquesta enorme massa de gent que no sap esquiar i que vol normes a ultrança molt rígides i que no accepta la mínima desviació, fins al punt que converteix això en una mena de secta. Té una actitud de veneració. El problema d'això

Necessitem models de llengua informal que desdimonitzin els registres baixos

ALBERT SALAMÉ

és que, primera, fa parlants que no són autònoms, que van reculant cap al parvulari, i segona, si el model que difons és contrari a la normativa, si allà on l'acadèmia ha dit que és una pista vermella tu li fots que és una pista negra, crearàs un problema. I això passa amb la difusió d'aquest model hiperpurista, que combina les dues coses: extrema la relació amb la normativa i mata la llengua col·loquial.

—Hi ha molta gent a Twitter que el defensa, que diu que ja li agrada que la corregeixi en Virgili...

—Hi ha una cosa molt reveladora. Com més fanàtics d'en Virgili són, normalment, més malament escriuen. És la prova que la gent més insegura necessita aquesta guia fèrria. Fixeu-vos que no hi ha lingüistes ni filòlegs entre els seguidors d'en Virgili... Perquè no cal, i s'adonen de seguida que moltes de les coses que diu no van enlloc. Que tota aquesta massa de gent, per comptes de recórrer als materials de què disposen —tot el

repositori diccionari, lèxic, que a més és facilíssim d'accedir-hi— se'n vagi als consells d'un curandero, demostra com en som, de fràgils, en matèria lingüística. Tot de gent necessitada d'un guia perquè els sembla que el que troben al diccionari no és prou bo.

—[Hem alçat les celles]

—Dic curandero amb coneixement de causa. Que algú surti avui, any 2020, a dir que 'hola' és un castellanisme i que no ho hem de dir, això desautoritza qualsevol. L''hola' pot ser d'origen castellà, i 'bona tarda', el verb 'preguntar' i el verb 'quedar', molts dels que diuen, però quan vols promoure una visió de la llengua, has de conèixer el públic al qual t'adreces. I no entra al cap de ningú que es dediqui a la sociolingüística o a la llengua en general que el poble català deixi de dir 'hola', 'preguntar', 'cinturó', 'periodisme'... Per parlar només de lèxic. Això demostra que no coneixes la comunitat parlant amb qui vius. Crees mala consciència a molta gent i la fas

patir encara més del que ja pateix. Així no ho arreglem.

—Corregiu, en la vostra vida privada?

—No. Mai. Ho feia de jovenet perquè era repel·lent, com tots els estudiants de filologia, i ho vaig deixar de fer, substancialment, per dos motius: perquè jo acabava caient malament a tothom i, sobretot sobretot, perquè era inútil! La persona que em pregunta si es pot dir 'tenir que' m'ho pregunta avui i m'ho preguntava fa vint anys. És un mètode d'aprenentatge pèssim. Si fas un test amb un seguidor virgilià dels qui et dona les gràcies i et prens la molèstia de buscar les últimes correccions o els suggeriments que li ha fet i mires els seus escrits, suspèn segur. I aquest seria el menor dels problemes que té. Després ve el problema de l'efecte crida, que omple la xarxa de gent que va corregint els altres perquè he sentit un que que es veu que en sap que m'ha dit que li semblava que deia allò. I tercer, l'estroncament de la creativitat que dèiem.

—Al capdavant, no és una qüestió de sentit comú? Saber quan corregir i quan no, què sí i què no, a qui sí i a qui no...

—El sentit comú és molt relatiu. Una cosa que per a tu és sensata per a un altre no ho és. Jo crec que té més a veure amb aquesta identificació que hem acabat fent, que és inevitable, que és que la llengua és identitat. Quan parlem de llengua, parlem de nosaltres, per això hi ha tanta mala llet, hi ha en joc la identitat. Nosaltres som llengua. No hi pots demanar sentit comú. El parlant català està enganxat al seu arbre, que és el seu idiolecte, la manera com parla, i mira aquella branqueta que s'ha esquerdat. I amb aquest llibre intento explicar que convé recular unes quantes passes i deixar de mirar el seu arbre i mirar el bosc. I veure que la llengua és un codi molt complex, és un fenomen col·lectiu i està sotmès a un canvi dinàmic contínuament. La mirada global és molt sana per a entendre el fenomen lingüístic.

—Ni l'hiperpurisme d'alguns ni el canyot de tants altres. Quin és el punt convenient?

—Qui ha fet un esforç en això –si més no, ho ha intentat– és la *Gramàtica de la llengua catalana*. Ha dibuixat un paisatge que és molt més complet que les gramàtiques anteriors. El problema és que això no arriba a la gent, ni tan sols la versió reduïda per a *dummies* que ens han fet. Però sí que valdria la pena que, a poc a poc, la comunitat parlant anés substituint la idea de correcció/incorrecció per la d'adequació al registre. La llengua no és una cosa, sinó un fet que es manifesta en diverses situacions. A comunió i vesteixes d'una manera i quan vas a córrer per la platja d'una altra, i amb la llengua passa igual. Si aconseguíssim que la gent entengués això, ja seria un gran pas. Necessitem, sobretot, models per la banda de baix. Perquè de models de llengua formal i semiformal, en tenim molts. Necessitem models de llengua informal que desdimonitzin els registres baixos.

ALBERT SALAMÉ

—No n'hi ha, de models col·loquials?

—S'hauria de treballar més. Amb els mitjans, però no només. Que els programes esportius tinguessin locutors de qualitat. En Bernat Soler i en Ricard Torquemada, per exemple, tenen un bon model de llengua semiformal tirant a oral, models de qualitat. Un altre: tenir molts Quims Masferrers en diverses situacions que funcionen com a model. El problema el tenim a la xarxa, on un escriu de la manera que sigui i, si està de moda, molts el segueixen. És una feina urgent, perquè cada dia que passa és un dia en contra. Però on ara mateix es fabrica llengua és a internet.

—Ens calen influenciadors a la xarxa en català, però si és el català del 'xocolata a la tassa', què?

—És el problema primordial, ara mateix. Hauria de ser el català de la Juliana Canet, per exemple, que parla com pertoca dins el nivell mitjà. Però perquè això funcioni

i s'escampi cal combatre en un altre flanc, que és el de la submissió. El català que parla bé ho dissimula perquè té por que es riguin d'ell. Perquè es veu que per ser enrotllat no pots dir dos quarts de tres sinó 'les dos i mitja'. Es tracta de tenir models que es riguin de 'les dos i mitja' –tret del domini que ho diu–, que es rigui del català estripat que imita el castellà. A mi me'n fa, de riure, i ho dic. Però jo ja estic fora d'òrbita.

—Com és que perdura aquesta submissió, aquest complex de gos apallissat, en les noves generacions?

—Perquè el model de comportament lingüístic que reben és el mateix que vam rebre nosaltres. El nano d'avui veu que son pare, quan ha de passar a l'últim seient de la fila de l'avió, a la persona que ha de demanar que s'aixequi li ho demana en castellà. La llengua de sortir fora de casa és el castellà. Si tinguéssim un submissiòmetre, diria

que ara marcaria més alt que no fa una generació.

—**Més submisos que mai. Caram.**

—La canalla que ha estudiat immersida veu més encara que el català només serveix per a classe. Tot l'oci és en castellà. Tant el presencial —els pinxos de pati continuen essent castellans, com en la meva època— com l'electrònic i el digital. La submissió és la cosa més fàcil del món de comprovar. Al desconegut, ens hi continuem adreçant en castellà. El fet que ara, a més, la migració ja no sigui intraestatal sinó internacional encara ho ha accentuat. Aquest és el pal de pallar. Tot neix d'aquí.

—**El complex d'inferioritat.**

—La gent es reprimeix, la gent es castra, no només fent servir el castellà com a llengua no marcada sinó, a més, rient-se d'ells mateixos com a catalanoparlants. 'És que si dic dos quarts de tres es pensaran que sóc pagerol'. És la primera feina que s'ha de fer.

—**És una feina dels parlants? De l'administració?**

—Aquí hi ha dues escoles de pensament. Hi ha qui troba que és feina de l'administració i que el govern no fa prou ni ens defensa prou, i hi ha qui troba que la responsabilitat és del parlant. Jo par-teixo d'una idea molt simple: si no t'ho defenses tu, no esperis que t'ho defensi ningú. La submissió l'has de començar a combatre tu mateix. I per tant, s'han d'invertir aquests mecanismes a què estem tan habituats. Fa molt de temps que és hora d'anar un pèl més enllà i no conformar-se que t'entenguin sinó exigir-ho. Posar el mirall al foraster. Dir-li que no l'entens quan et parla en castellà. Dir-li al comercial 'perdona, és que no entenc el castellà, m'ho pots repetir en català?', i que ell es trobi en la posició que no s'ha trobat mai, que és la d'incomoditat.

—**Qui ho farà, això?**

—A mi hi ha una cosa que m'agradaria fer, crec que la faré ara aviat.

Són tallers de conscienciació lingüística.

—**Com els que havien fet Ferran Suay i Gemma Sanginés, que van publicar 'Sortir de l'armari lingüístic'?**

—M'agradaria fer-ho. Per afrontar situacions d'intercanvi lingüístic en què no necessàriament hem de perdre i, en canvi, perdem sempre. Sobretot perquè sabem que sempre hem perdut i som porucs davant això. Fer entendre al parlant que té molt més poder sobre la situació comunicativa que no es pensa. Totes aquestes excuses de 'és que ens han dit que és de bona educació', 'és que si no m'entén, què?'... Fa generacions que ho arrosseguem, i no hi ha manera de superar-ho. Això frustra molta gent.

—**L'altre efecte d'això és el que li passa al senyor Ginés d'un article vostre: no li han permès d'aprendre en català i, a més, dirigint-s'hi en castellà no han fet sinó marcar-lo com a diferent, una manera d'anar-li dient 'jo sóc d'aquí i tu no'.**

—En el fons, és una classe de racisme. Passa que és involuntari. I això que hem fet anys i anys amb el senyor Ginés, ara ho fem amb la migració nova, que són els futurs parlants! Estem evitant tenir futurs parlants. No hi ha manera de fer entendre això a la gent.

—**Els catalanoparlants s'han de treure complexos de sobre.**

—Hi ha una situació que es multiplica, que quan en parlem no hi pensem mai. És la interacció de grup, que en fem moltes, al cap del dia. I aquí les dinàmiques lingüístiques encara són més perverses. No ets tu davant d'un altre, sinó tu davant dels altres i, sobretot, tu contra la idea que creus que els altres tenen de tu. Si hi hagués una màquina de mesurar interaccions, aquí encara sortiria més alta, la renúncia a la llengua. Perquè molta gent canvia de llengua per no quedar com el radical o l'extremista. En canvi, a ningú se li acut mai de pensar que un que només

parla castellà sigui un radical o un extremista.

—**Llirilingüisme. Si tingués entrada al diccionari, quina seria?**

—Bonisme aplicat a la llengua.

—**Hi ha tabús que es van trencant, com el de la immersió. Però al llibre apareixen alguns que encara perduren, com el paternalisme amb els qui tenen el castellà com a llengua materna.**

—Aquest és l'últim tabú. Es va començar a fabricar quan vam decidir que ja no ens dividíem entre catalans i castellans sinó entre catalanoparlants i castellanoparlants. Ara estem en conflicte, per no dir que estem en guerra, però això acabarà sortint. Perquè si és veritat que un dels pecats grossos que hem comès els catalans és no voler convertir els castellans en catalans, en el sentit de no acceptar-los lingüísticament, un altre dels pecats grossos que ha comès la immigració espanyola ha estat negar-se a acceptar que vivien en un país diferent. Tot aquest percentatge enorme que a les enquestes d'usos surten com a coneixedors de la llengua però no practicants. Aquí hi ha un *mea culpa* col·lectiu per a entonar. Hi ha molts milers de persones que han aprofitat la comoditat de tenir el suport de l'estat per no fer el mínim esforç. I si en Ginés representa un model, n'hi ha molts que representen l'altre. I això tard o d'hora sortirà, i estarà bé que surti, perquè l'espanyolisme que ve d'Espanya ha tingut un aliat en l'espanyolisme que hi ha a Catalunya, i que s'alimenta en bona part del que fa quatre anys van ser els votants de Ciudadanos. Gent d'esperit anticatalà. D'aquesta gent n'hi ha molta. Passa que no tenim la valentia de dir-ho.

—**Aporellisme, una altra vostra. Quina en seria l'entrada al diccionari?**

—Instint que l'ànima castellana ha tingut sempre contra la catalana d'aniquilació. Hi ha una pulsio dins certs sectors de l'estat, d'ànima quixotesca, que som enemics i que ens hem de combatre. Una Espanya que sempre ha amenaçat

i ha practicat la violència. Ho veiem contínuament. L'aporellisme és la pervivència dels Borbons que ens voldrien aniquilar. I que no és descartable que ho facin, tal com anem.

—**Quins ànims... Tornant a la situació del català, la clau és adaptar-se als nous temps mirant de no continuar perdent llençols a cada bugada?**

—Qui vulgui entendre ara mateix la situació lingüística ha d'assumir dues idees bàsiques. El món interconnectat no el podem raonar en termes del segle XX. I els termes del segle XXI inclouen entendre que les magnituds globals s'imposen a les locals. Les llengües grosses, expansives, ara mateix tenen les de guanyar, perquè són les que exporten. Això val per tots els idiomes. La segona cosa que ens hem de ficar al cap és que si el català arriba al segle XXII, serà molt diferent de com és ara. Tenim una majoria de parlants de fora. I això no ho revertirem. El que ens convé és que el català del segle XXII, si hi arriba, sigui el resultat exacte del català del 36% que som, més el del 50% dels castellans, més els percentatges de migració asiàtica, sud-americana, etcètera. I això serà molt lluny del català d'ara, però serà català. És l'única via.

—**Fa uns anys dèieu que potser el català es quedaria abans sense català que no sense parlants.**

—N'anem perdent característiques. Serà un català sense pronoms febles, sense distinció entre 'sentir' i 'escoltar', sense essa sonora, i amb alguns quants canvis més. Això passarà amb el català i amb totes les llengües. És una via més lenta, i tampoc no et garanteix que no s'acabi, però anem cap aquí. És el preu que hem de pagar.

I amb aquesta cloenda tan entusiasta, apaguem l'enregistradora. Fem un tram de carrer plegats, i ens acomiadem de Pau Vidal davant la llibreria italiana del carrer de Sant Lluís, que diu que és on es deixa tots els quarts. Dos petons? Ja no deu venir d'aquí. ■

La llengua de sortir fora de casa encara és el castellà

El parlant té molt més poder sobre la situació comunicativa que no es pensa

JOAN CANADELL

‘Ara toca que els bancs ajudin perquè l’estat hi va posar 60.000 milions euros i no els han tornats’

Entrevista amb el president de la Cambra de Comerç de Barcelona sobre les mesures econòmiques i la Covid-19

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Joan Canadell (1967) és l'actual president de la poderosa Cambra de Comerç de Barcelona. Aquesta entitat, mitjançant el Consell de Cambres de Catalunya, va emetre ahir un comunicat sobre què cal fer durant la pandèmia de la Covid-19. El representant de la petita i mitjana empresa té una posició molt més progressista que no Foment del Treball, però també més que no pas el PSOE. Canadell és partidari del confinament i aturada econòmica gairebé total que demana el president Torra (amb alguna excepció més), que la banca ajudi en aquests moments (com l'estat va ajudar-la) i que durant el confinament els autònoms deixin de pagar quotes i que rebin una mena de subsidi de desocupació. Així mateix, demana d'arribar a acords amb els treballadors sobre com absorbir les pèrdues durant els dies de l'aturada: una part els treballadors, una part l'empresa. VilaWeb va entrevistar telefònicament el senyor Canadell, confinat a casa seva d'ençà d'ahir al migdia.

—Què en penseu, del confinament que demana el president Torra?

—Hi estem d'acord. Pensem que això ha sortit una mica de mare perquè no s'han pres les mesures en el moment que s'havien de prendre i per tant ara l'única actuació que queda és fer un confinament. I una aturada tan total com es pugui. Amb excepcions però al màxim nivell. Que no s'hagin confinat àrees de l'estat on es veia un creixement molt important de casos, com per exemple Madrid, i algunes altres, ha fet que ara la Covid-19 s'hagi distribuït pertot arreu. S'havia d'haver fet el que es va fer a Igualada o al nord d'Itàlia o Wuhan. Com que anem per darrere, l'única cosa que ens queda és confinar-nos.

—Però el confinament i l'aturada vol dir que les empreses s'aturen. Hi esteu d'acord igualment?

—Sí. Amb l'excepció que la mesura no ha de ser a llarg termini, ni a mitjà. Però a curt sí. Parlem d'una a dues setmanes.

Entenem que la tornada no serà de cop, sinó progressiva. I que en quatre, sis setmanes, si tot va bé, estiguem del tot recuperats

Al final també els hi va el negoci. Si desapareixen les empreses, també els desapareix el negoci

I també entenem que la tornada no serà de cop, sinó progressiva. I que en quatre, sis setmanes, si tot va bé, estiguem del tot recuperats.

—**La Cambra de Comerç és favorable a aturar totes les feines, amb excepcions concretes. Quines serien aquestes excepcions?**

—El sector sanitari i el d'alimentació, com diu el president, sense dubte. Però també les empreses que tenen un procés de fabricació llarg, que n'hi ha moltes, de dues, tres, quatre setmanes, i que ara són a la meitat del procés. No podem deixar els productes a mitges. Intentem acabar les comandes a mig fer. Amb el mínim d'efectius possibles i amb les mesures sanitàries que toquin. No ho deixem a mitges. I el sector molt internacionalitzat, mirar també que no perdin els clients, que costen tant de trobar. I, amb els mínims efectius i màxima protecció per tothom, cal permetre que es faci una mínima activitat. Mínima.

—**Pedro Sánchez és, en teoria, socialista, i no vol aturar la feina. I vosaltres, Cambra de Comerç, en gran part sí que la voleu aturar. Com s'explica?**

—No entenem què fa Pedro Sánchez. No respon a cap patró. No fa ni la via britànica o coreana (deixar fer, però posar moltes mesures de control immediat) ni la via Wuhan: tancar i confinar quinze dies, cosa que va anar bé. Fa servir un model que no entenem. I que segons els científics no té sentit.

—**Quines diferències hi ha entre les mesures de la Cambra i les de Foment?**

—Us sóc sincer, no sé si s'han pronunciat sobre l'aturada com nosaltres. La setmana passada sé que van proposar de facilitar l'acomiadament dels treballadors de les empreses. Home, doncs nosaltres no hi estem d'acord. No sé si ells van rectificar, però nosaltres creiem clarament que no s'han d'acomiarar treballadors. En canvi, facilitar expedients de regulació temporal, sí. Però temporal. I que tornin després d'un temps a l'atur. I ajudes a la PIME. També.

—**Imatges de treballadors omplint metres aquest matí, amb el perill conseqüent. Què en pensem?**

—Per una banda fa basarda, però també crec que molts empresaris tampoc han pogut avisar els treballadors. Suposo que demà n'hi haurà menys. I demà passat, encara menys. Espero que demà se'n vegin menys. I espero que dimecres o dijous els vagons vagin buits, o molt esponjats.

—**Quin paper haurien de tenir els bancs?**

—Sobretot de facilitar el finançament a les empreses. I que de cap manera ho aprofitin per retallar pòlisses de crèdit. Això podria matar empreses. En part, l'estat ha de facilitar liquiditat als bancs però els bancs hi han de contribuir. Ara toca que els bancs ajudin perquè l'estat hi va posar 60.000 milions d'euros i no els han tornats. Si ara els bancs han d'utilitzar part de les reserves per contribuir, que ho facin. Al final també els hi va el negoci. Si desapareixen les empreses, també els desapareix el negoci.

—**Els autònoms han de deixar de pagar la quota?**

—Evidentment. I a més a més demanem que els autònoms que no puguin fer cap mena d'activitat telemàtica, no tan sols deixin de pagar quotes, sinó que tinguin una mena de subsidi d'atur tant temps com duri: dues, tres, quatre setmanes.

—**Quins acords proposeu amb els treballadors?**

—Tant com es pugui. Fem que en part els dies que es perdin es compensin amb vacances, o bosses d'hores, flexibilitat. Però que no sigui tot. Que no tot recaigui en els treballadors ni en l'empresa. Una part el treballador, una part l'empresa. Negociem un mig-mig. I per tant que la mesura no sigui tan greu per als uns o per als altres. Parlem-ne.

—**Joan Canadell està confinat a casa?**

—Des de dilluns al migdia, sí, quan vaig anar a la reunió de crisi. I almenys durant una setmana o dues no tinc previst de tornar a la Cambra.

JULI PERETÓ

‘Per a combatre el coronavirus, és clau seqüenciar-ne el genoma com ja s’ha fet a València’

Entrevista al professor de bioquímica i biologia molecular de la Universitat de València

NÚRIA CADENES

Les seqüències del genoma d'un coronavirus SARS-CoV-2 de dos pacients de l'Hospital Clínic Universitari de València es van fer públiques el 13 de març, divendres, a la vesprada. És la primera seqüenciació de pacients dels Països Catalans, que, tal com informa la Universitat de València, arriba després d'un treball coordinat de viròlegs, epidemiòlegs i bioinformàtics fet pel Servei de Seqüenciació i Bioinformàtica de la Fundació per al Foment de la Investigació Sanitària i Biomèdica del País Valencià (FISABIO) i pel grup de recerca en Epidemiologia Molecular de l'Institut de Biologia Integrativa de Sistemes (I2SysBio), encapçalats per Fernando González-Candelas, catedràtic de genètica de la Universitat de València. I no s'aturen: el 16 de març han anunciat que els genomes seqüenciats ja en són tres, bo i destacant la importància d'aquest procés: amb aquesta anàlisi es pot saber per quines vies ha entrat el virus al País Valencià i com es transmet; a més a més, 'ens permet conèixer les mutacions que ha patit el virus des que comença l'epidèmia, i la conclusió després de l'anàlisi duta a terme és que, fins ara, no s'ha trobat cap mutació associada a una major virulència, letalitat, o a alguna propietat interessant des del punt de vista clínic'.

En parlem amb Juli Peretó, professor de bioquímica i biologia molecular de la Universitat de València i codirector de l'I2SysBio:

—Què és la seqüenciació del genoma del virus i què implica?

—Les instruccions en tots els organismes, incloent-hi els virus, es troben en el genoma. És una molècula més o menys llarga que conté totes les instruccions de la construcció de l'entitat biològica que siga, una cèl·lula, un bacteri o, en aquest cas, un virus. I ací dins, hi és tot: hi ha les instruccions per a reproduir-se, per a propagar-se, per a poder envair una cèl·lula... Saber aquestes instruccions és important per a poder dissenyar estratè-

La cooperació internacional és extraordinàriament important. Compartir la informació és essencial

Les mesures de confinament, tot i que són antipàtiques i difícils de pair, són les més eficaces, perquè barren el pas a la difusió

gies tant de detecció com de diagnòstic, per a saber-ne la dinàmica evolutiva, com es comporten les poblacions, quina agressivitat té, fins a quin punt és eficaç en escampar-se. I tot això ajuda a dissenyar teràpies o maneres de frenar l'expansió i d'evitar-ne la infecció. Per tant, conèixer a fons les instruccions genètiques és una eina fonamental per a retratar amb tots els detalls qui és, què fa i com ho fa. I com més genomes tinguem, millor.

—Perquè a la Xina, de fet, ja el van seqüenciar de seguida.

—Immediatament. Avui dia, tenim l'avantatge, tècnicament parlant, que la seqüenciació és molt barata i molt ràpida. Hi ha moltes tecnologies que ja són pràcticament rutinàries en molts laboratoris. Això, per exemple, ara es fa amb uns seqüenciadors que caben al palmell de la mà i que s'endollen amb un USB a l'ordinador. Vull dir que fa uns pocs anys era una cosa molt complexa i costosa però ara és a l'abast de molts laboratoris. I la cooperació internacional és extraordinàriament important. Compartir la informació és essencial. Perquè parlem d'una extensió planetària.

—Les dades de la seqüenciació valenciana ja són públiques i s'ha explicat així: 'La informació s'ha dipositat a la base de dades de la Iniciativa GISAID i ja està disponible per a tota la comunitat científica. Les dades es poden consultar també a Nextstrain, una plataforma que permet visualitzar la progressió espacial i temporal de la pandèmia.' Ara per ara hi ha més de quatre-cents genomes de quaranta estats diferents.

—Sí. Les primeres seqüències són de la Xina, evidentment, i a mesura que ha passat el temps s'han anat acumulant genomes seqüenciats de tot el planeta. Ara mateix revisava els darrers: n'hi ha alguns dels EUA, n'hi ha molts d'Europa, és clar, aquests últims dies, incloent-hi els de València. I aquesta és la informació que necessitem: de tot arreu i de com va la dinàmica de l'evolució. Perquè (i això va dedicat als creacionistes) saber

la dinàmica evolutiva d'un virus és imprescindible per a poder-lo combatre, per a entendre com podem fer-hi front, i, arran de l'emergència d'una malaltia nova i amb la possibilitat que ens visite cada any, com fa la grip, estar preparats per a la següent. Perquè, de virus nous, en continuen apareixent i n'apareixeran. Com aquest: virus que afecten animals que estan en contacte amb els humans, que 'aprenen' a passar de l'hoste silvestre als humans i que després 'aprenen' a passar d'humà a humà.

—Hem d'assumir que això continuarà passant.

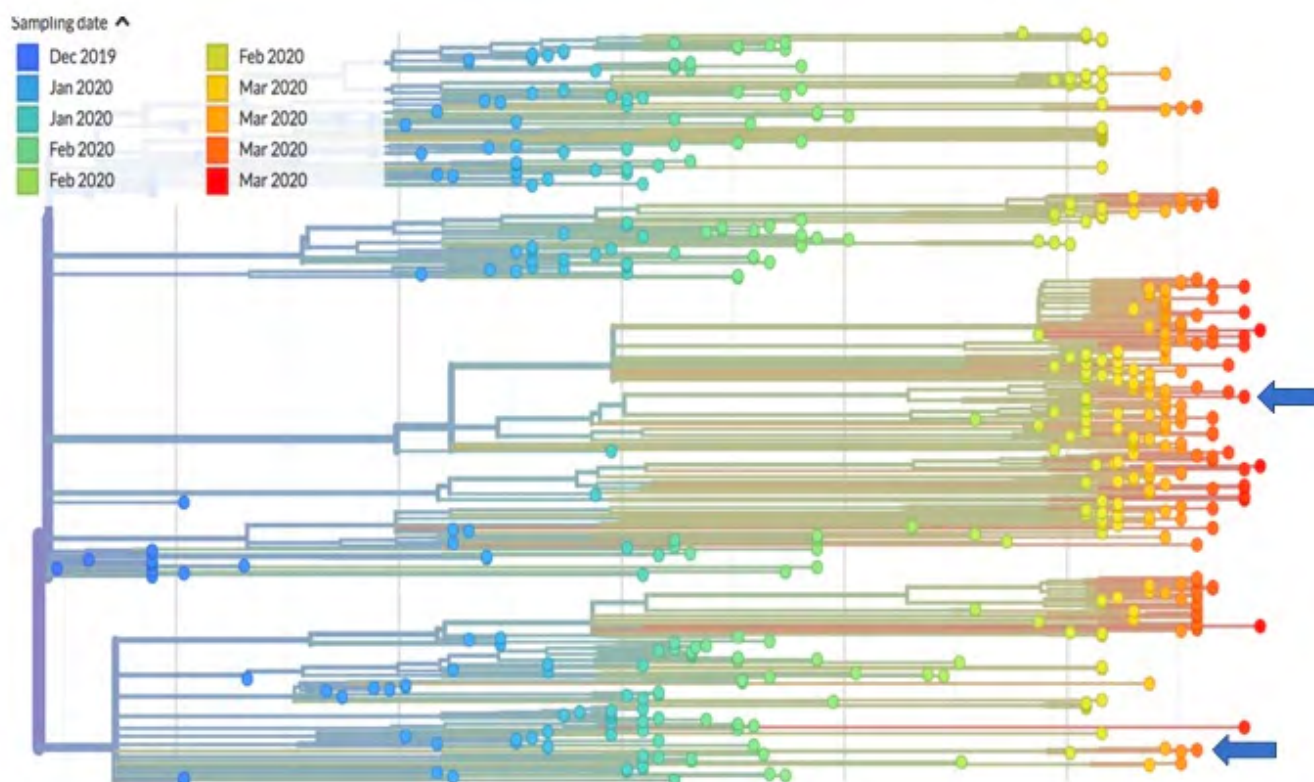
—Sí: ha passat durant tota la història, només que no ho sabíem. O no hi havia una distribució tan ràpida. Ara, és clar, qualsevol que ha estat a la Xina i amb un avió se n'ha anat a l'altra punta del món, ha portat el virus a una velocitat que ell tot sol no hauria aconseguit.

—Diguem que ara els virus viatgen amb avió.

—Sí. I per tant l'expansió ha estat extraordinàriament ràpida. Per poc que el virus tinga una capacitat d'infecció òptima, l'ajudem, perquè el transportem a milers de quilòmetres i fem que els focus d'infecció es multipliquen amb una rapidesa extraordinària. Per això les mesures de confinament, tot i que són antipàtiques i difícils de pair, són les més eficaces, perquè barren el pas a la difusió. I, mentrestant, ell tot sol es va apagant, diguem-ne, no té capacitat de passar d'un individu a un altre, queda aïllat en petits grups humans d'on a poc a poc s'anirà extingint. De tota manera, aquest virus, com els altres, ha vingut aquí per a estar recurrentment entre nosaltres. No es podrà exterminar.

—La grip A, al capdavant, ja s'ha fet recurrent.

—Exacte. Les seqüenciacions de genomes i de més tipus d'investigacions que es fan als laboratoris de microbiologia permetran, d'ací a uns quants mesos, que hi comence a haver formulacions en forma de vacunes. I formaran part

Filogènia del coronavirus SARS-CoV-2 amb les seqüències disponibles el 14 de març de 2020. Les fletxes assenyalen els llinatges dels virus aïllats a València. vw

del paquet preventiu habitual. Perquè aquest virus, amb l'expansió que ha tingut, podrà reemergir segurament cada temporada. I anirà passant a la llista de prevencions que cal tenir.

—Però això no vol dir que cada temporada ens haurem d'aïllar, no? Se suposa que també generarem anticossos...

—No, no. La qüestió és que aquest virus és nou i, per tant, com que no hi ha hagut cap contacte previ, els sistemes immunitaris de la població no estan preparats, no hi ha cap defensa prèvia. Però a mesura que hi haja contacte això variarà. Perquè també pots tenir el virus, o entrar-hi en contacte, i no arribar a emmalaltir però sí desenvolupar una certa defensa. Encara que tampoc no sabem, en aquest cas, quant de temps duren aquestes defenses. Fixa't que el virus va canviant de pressa. Per això són importants els estudis genòmics. Per a

saber, per exemple, a quina velocitat va canviant. La formulació de la vacuna de la grip, per exemple, no pot ser cada any la mateixa perquè el virus de la grip varia molt. Doncs aquest altre també varia, és clar. Així doncs, la vacuna que es desenvolupa valdrà per al coronavirus de la temporada i poca cosa més. Caldrà reformular-la cada any. Però amb aquests virus, que tenen aquesta capacitat de mutació tan gran, no tens cap més alternativa. S'ha d'anar protegint la població periòdicament.

—Amb les successives seqüenciacions s'estableixen el tipus i el ritme de mutacions. Ara diuen que, amb les dades que hi ha, sembla que el ritme de mutacions d'aquest virus és menor que en el virus de la grip.

—És una primera aproximació que caldria que es confirmara. Però, efectivament, és una mica menor que el de la

Aquest virus, com els altres, ha vingut per a romandre entre nosaltres. No es podrà exterminar

grip. Això vol dir que és una mica més estable, que no canvia tan de pressa i que, consegüentment, és possible que les vacunes siguin una mica més eficaces o que tinguin una durada 'més llarga'. Però encara no ho sabem. No tenim experiència prèvia acumulada per a saber com es comporta entre la població i com evolucionarà tot. Però això que heu dit és correcte. Al gràfic de la filogènia del coronavirus que acompanya la notícia de la Universitat de València, la línia horitzontal són les dates: els primers genomes són del desembre, i evidentment són de la Xina; a mesura que va passant el temps, tot el ventall de línies que es van obrint verticalment ens dona la mesura de la diversitat, com es va diversificant, de manera que cada puntet representa un genoma diferent. I ara, d'un inicial, en tens molts, que hauran variat en més o menys proporció. Perquè a mesura que passa el temps es van acumulant les mutacions.

—Ara hi veiem els canvis en directe.

—I és important d'analitzar-ho quan hi haja prou informació i prou modelatge matemàtic computacional. Hi ha moltes eines necessàries per a fer aquests estudis. Cal saber, per exemple, fins a quin punt aquests virus mantenen una certa 'identitat' quant a capacitat de canvi i d'infecció, capacitat de matar. Si això canvia o no, encara no ho podem saber. Però els estudis que s'aniran fent ens aniran donant més llum sobre aquesta qüestió: sobre com es comporta en el curs del temps. Jo pense que la clau és saber que tenim davant una cosa dinàmica, que va canviant amb el temps, molt ràpidament, i que aquest estudi en directe que es fa ara, dia a dia, sobre com van passant els canvis en cada lloc, és molt important per a poder caracteritzar la dinàmica futura. De prediccions, sempre se'n podran fer, dins uns certs límits. Per exemple, la formulació de la vacuna de la grip es fa sobre la base del que va passar la temporada anterior: una vacuna no la fas en un dia, són molts mesos de preparació, has de tenir les dades de les temporades anteriors

i fer aproximacions. Per això no són igualment eficaces cada any, perquè els models de predicció no són perfectes. I perquè el virus potser va per una via que no t'esperaves o fa una cosa que tu, de manera purament estadística, no haves estimat com a molt probable.

—S'aprendrà la lliçó i s'invertirà més en recursos de tota mena per a la investigació i la pràctica científica?

—No. Pense que no. Perquè, tot i que no amb aquesta magnitud, que d'això no en teníem experiència prèvia, no és la primera vegada que passa. Però els polítics tenen interessos molt a curt termini. El que puga ocórrer en els anys a venir, si torna a haver-hi una pandèmia, ja no els agafarà a ells en el càrrec. Vull dir que si realment hi hagués un compromís amb la ciutadania, amb la gent, quines serien les prioritats? Reconstruir el sistema sanitari públic, que és molt malmès. Ara es veuen les tensions que sofreix, aquests gràfics tan bonics que hi ha per a avisar-nos que intentem d'aturar l'avenç de la infecció per a no saturar el sistema sanitari: doncs ja s'ha desbordat. És cert que mai no hi haurà prou recursos per a tenir un sistema sanitari òptim, però no podem castigar-lo com s'ha castigat. I després, aquesta segona part que esmenteu: la recerca biomèdica, la recerca en evolució de patògens, l'estudi de l'emergència de noves patologies de virus i bacteris, etcètera, és clarament una recerca d'interès social, una recerca que ens va bé a tots. En fi. Ara són tot bones paraules, i 'escoltarem els científics' i etcètera, però moltes vegades, encara que se'ls escolten, després l'execució de la política fa un balanç de molts altres aspectes. De tota manera, *a posteriori* és més fàcil d'establir què s'havia d'haver fet o què no es va fer o si no es va fer en el moment oportú. Jo seria una mica prudent en aquestes crítiques perquè tampoc no tenim l'experiment de control. És a dir, si no haguérem fet això o ho haguérem fet d'una altra manera, què hauria passat? No ho podem saber. ■

A mesura que passa el temps es van acumulant les mutacions

Si realment hi hagués un compromís amb la ciutadania, amb la gent, quines serien les prioritats? Reconstruir el sistema sanitari públic, que és molt malmès

CÀNDID PENALBA

‘L’impacte econòmic en el sector tèxtil serà brutal’

Entrevistem el president de l'Associació d'Empresaris del Tèxtil del País Valencià (Ateval) i president del Consell Intertèxtil Espanyol, que ha anunciat el tancament temporal de la seva empresa, Cotoblau

CEDIDA

MONTSERRAT SERRA

Càndid Penalba (Albaida, 1963) és el president de l'Associació d'Empresaris del Tèxtil del País Valencià (Ateval) i president del Consell Intertèxtil Espanyol. És responsable de l'empresa Cotoblau, que té 220 treballadors i va tenir una facturació de 35 milions d'euros el 2019. Avui

ha anunciat el tancament de la cadena de producció de l'empresa, per responsabilitat social en la lluita contra la Covid-19. Ha tancat la cadena de producció al 100%, mantenint un personal mínim als magatzems i a la part d'administració. L'empresa no estava preparada per fer teletreball, però avui la meitat de la

plantilla de la part d'administració ja treballa des de casa.

La influència de Penalba és important en el sector, sobretot al País Valencià, però també a l'estat espanyol. Hem parlat amb ell de la mesura empresarial presa, de les accions urgents que caldria prendre i que el govern

*Serà insostenible
i ens trobarem
moltíssimes fallides
en el nostre sector*

*La crisi econòmica
que se'n deriva és
evident si es paralitza
tota l'activitat
econòmica*

espanyol encara no ha pres i de les conseqüències d'aquesta crisi sanitària que també és una crisi econòmica de dimensions difícils de quantificar a hores d'ara.

—Heu anunciat el tancament de la cadena de producció de Cotoblaú, una de les empreses més importants del tèxtil al País Valencià. Què us ha portat a prendre aquesta decisió? Com analitzeu el moment actual?

—La decisió la vam prendre diumenge, juntament amb el comitè d'empresa, arran de les circumstàncies. En primer lloc, per l'emergència sanitària. En segon lloc, perquè hem rebut molts comunicats de molts clients europeus que havien tancat els comerços, que anul·laven els lliuraments, fins i tot alguns arribaven a dir que dilatarien els pagaments. Quan s'acumulen tantes circumstàncies... Però, primer de tot, per la seguretat dels treballadors. No en tenim cap de contagiats a l'empresa, però precisament calia tancar per evitar contagis, tot i que hem fet un pla de contingència. En segon lloc, ara la nostra producció no té sortida en els comerços dels nostres clients habituals. I tercer, si s'acumula un estoc molt gros, ens pot ocasionar problemes de logística. Aquests tres factors són els que hem valorat.

—Cotoblaú és una empresa que sembla que té prou musculatura econòmica per a aguantar aquest tancament temporal, de moment. Però hi ha empreses més fràgils, i els autònoms del sector encara més.

—Efectivament, la nostra és una de les tres empreses més grans del territori (fa vint anys hauríem estat de les mitjanes, però després de la crisi del tèxtil...). Però el problema que té una empresa en aquesta situació no és tant per la facturació com pel nombre de treballadors. Nosaltres tenim un problema més greu, perquè tenim una mà d'obra molt nombrosa i això ens posa en una situació de risc més alt. Enviar a casa 220 treballadors té més risc per

a una empresa que no per a una altra que facture el mateix que nosaltres però que només tinga 54 treballadors. També és cert que, financerament, la nostra empresa es troba sanejada, no té gaires deutes, i això en tresoreria ens posa en una situació més privilegiada que unes altres. Les empreses més menudes i microempreses del tèxtil, que n'hi ha moltes, efectivament perillen a causa de la tresoreria. Si no poden produir ni facturar i no tenen cobraments regulars dels seus clients, però continuen pagant els deutes a la Seguretat Social, a Hisenda, als bancs, etc., serà insostenible i ens trobarem moltíssimes fallides en el nostre sector.

—I què cal fer, doncs?

—Necessitem una reacció rapidíssima de l'administració. La reacció sanitària ha estat molt tardana, s'ha reaccionat molt tard i ara en veiem les conseqüències. La ciutat on es va originar el virus, Wuhan, van tancar-la tota sencera quan tenia set-cents afectats. Ara el coronavirus 2019 ja va amainant a la Xina i la indústria funciona pràcticament al 80%. Ara el problema el tenim nosaltres, perquè ciutats amb milers d'afectats no han estat aïllades. Han tardat a reaccionar i tancar actes festius nombrosos, partits de futbol, manifestacions, etc., i en paguem les conseqüències. L'impacte econòmic serà brutal.

—Impacte brutal, dieu.

—Jo preveig que patirem una crisi molt gran. I si l'administració europea, estatal i autonòmica no prenen mesures urgents i amb rapidesa, vindrà la crisi econòmica, després de la sanitària.

—Dieu que s'ha anat tard a afrontar la crisi sanitària. Encara es va més tard a l'hora d'afrontar la crisi econòmica que se'n deriva?

—La crisi econòmica que se'n deriva és evident si es paralitza tota l'activitat econòmica. I quan es paralitza l'activitat econòmica es paralitza un país. La base de l'economia som les empreses i això té

unes conseqüències socioeconòmiques molt grans.

—El govern espanyol, que va dir que prendria unes mesures que no ha pres encara, ja fa tard, doncs?

—Per mi, sí. Però jo ara tampoc no vull ser crític ni amb el govern estatal ni amb l'autonòmic, perquè ara es tracta d'intentar sortir-nos-en entre tots. Però bé, ara entre les reaccions econòmiques, esperem el decret llei de demà. I veurem quines mesures dràstiques o quines mesures urgents pren el govern en l'àmbit econòmic.

—Des de la vostra experiència empresarial, quines són les primeres mesures que s'haurien de prendre avui?

—Han d'agilitar els ERTO. Això és evident. Ara mateix, per presentar un ERTO et passes un mes de burocràcia administrativa, omplint documentació i presentant-la. Això ha d'agilitar-se. L'estat ha de facilitar avals perquè hi haja tresoreria a les empreses. Després, cal anul·lar les cotitzacions a la Seguretat Social perquè no tenim activitat econòmica, i això també seria una sagnia per a les empreses. Seria fonamental que l'administració cuidés les empreses.

—De quina manera creieu que s'ha de protegir el treballador, també?

—La decisió de tancar, l'hem consensuada amb el comitè d'empresa. Ells han comprès la situació i ens han donat suport. Evidentment, el cost dels treballadors avui pot ser un risc per als treballadors mateixos i un risc per als empresaris. Ara, si desapareixen empreses, desapareixeran empresaris, però també perdran la feina moltíssims treballadors. Això hem de solucionar-ho entre tots amb comprensió i amb bona voluntat.

—Com a president d'Ateval, la decisió que heu pres de tancar la cadena de producció de l'empresa i fer treballar des de casa la part administrativa, creieu que tindrà una influència en altres empreses del sector?

EFE

—Potser sí. Perquè la nostra empresa és molt petita a escala europea, però a escala valenciana som de les més grans. Som un referent, i he rebut moltíssimes telefonades d'altres empreses preguntant-me i supose que seguiran el mateix camí.

—A més de ser president d'Ateval, també sou president del Consell Intertextil Espanyol. En aquest sentit, heu fet accions per a reclamar rapidesa i mesures al govern espanyol?

—Això fem ara. Acabem d'enviar un escrit a la Direcció General d'Economia del Ministeri d'Economia i Indústria demanant que prengui totes les mesures que ja us he avançat. També fem molta activitat associativa, esperant i pressionant i fent lobby a totes les administracions.

—Teniu contacte amb la Generalitat, doncs, també?

—Sí, hi tinc contacte permanent.

El cost dels treballadors avui pot ser un risc per als treballadors mateixos i un risc per als empresaris

ÀLEX ARENAS

‘Abans de deu dies hi haurà un col·lapse sanitari’

Entrevista al físic de la Universitat Rovira i Virgili (URV), que desenvolupa prediccions matemàtiques de l'evolució del coronavirus 2019 i que serveixen al govern català i valencià per a prendre mesures de control

ACN

JOSEP REXACH FUMANYA

El físic Àlex Arenas forma part d'un grup d'investigadors de la Universitat Rovira i Virgili (URV) que ha desenvolupat un model matemàtic per a fer prediccions del risc de nous casos de contagi per coronavirus 2019. Tots els resultats s'actualitzen diàriament [en aquesta web](#). Els gover-

ns català i valencià aprofiten aquests coneixements i ja han consultat Arenas per saber quines mesures de control cal adoptar. Té una visió de la situació molt crítica i contundent. Va d'acord amb els resultats que han aconseguit i que, per exemple, alerten que el sistema sanitari es pot col·lapsar d'ací a pocs dies.

—Una projecció vostra diu que es pot arribar a una saturació de l'UCI a tot l'estat espanyol d'ací a deu dies.

—Que a hores d'ara no hi hagi una restricció total de la mobilitat es traduirà immediatament en el col·lapse sanitari. I ja comença a passar, per això el govern es va preparant. Amb la situació actual,

Si no s'atura la mobilitat, passa que el nombre de contactes, que és l'únic factor en què nosaltres podem intervenir com a societat contra aquest virus, continua essent gran

Mentre continuï aquesta propagació fantasma, la infecció creixerà

segur que abans de deu dies hi haurà el col·lapse sanitari. A més, a moltes províncies, com que no totes tenen el focus en el mateix estat d'evolució, això passarà molt abans. Quan dic molt abans, poden ser dos o tres dies abans, o fins i tot cinc.

—**Quina és la que està més malament?**

—Segons els nostres càlculs, la primera província serà la Rioja. Pel tipus de concentració que tenen de l'epidèmia i pel nombre de llits disponibles.

—**I en el cas de Catalunya, el País Valencià i les Illes?**

—No us en puc donar amb gaire precisió la data exacta del col·lapse, però si fa no fa entre vuit dies i dotze.

—**Què pot significar la saturació del sistema sanitari?**

—El problema d'aquesta epidèmia és que el nombre d'afectats serà molt voluminós i, per tant, també ho serà el nombre de pacients que necessitaran intervencions i cures intensives. Llavors, què passa? El nostre sistema sanitari té una capacitat ben dimensionada en un període normal. Quan desborda el sistema sanitari, passa que d'avui per demà et trobes a l'Àfrica. Vull dir que ets al mig de la selva i qualsevol cosa que et pugui passar —que no tot ha d'anar relacionat amb el Covid-19 perquè hi pot haver accidents o atacs de cor, per exemple— no es pot atendre. Perquè no hi ha servei. No ho entenem, perquè tota la vida quan ens ha passat alguna cosa hem anat a l'hospital i hi havia un metge que tard o d'hora ens ajudava. Doncs imagineu-vos que això no hi és. Això és el col·lapse del sistema sanitari. Deixar d'existir la possibilitat de donar aquest servei.

—**I què caldrà fer?**

—Tot. Habilitar tants espais sanitaris com sigui possible. Però pensem que no necessitem tan sols hospitals i llits, també bombones d'oxigen, respiradors, fàrmacs... I personal mèdic! Que són persones com la resta de la humanitat i

més exposats que la resta de ciutadans perquè treballen en llocs on hi ha més risc d'infecció. Una disminució del 25% del nostre personal mèdic afectaria la sanitat d'una manera brutal. Per tant, la catàstrofe s'ha d'evitar mirant de guanyar temps a l'epidèmia, fent restricció de mobilitat absoluta, tret de serveis fonamentals. Així, amb aquest temps, ens podem preparar per a aquest xoc contra el sostre que tindrem tant sí com no, però més endavant i una mica més preparats. Deixem que els metges fabriquin les armes, com aquests retrovirals que es van provant, i pensem una mica en l'estratègia del punt de vista dels físics i els matemàtics, sobre què hem de fer com a societat per a guanyar temps a aquesta epidèmia.

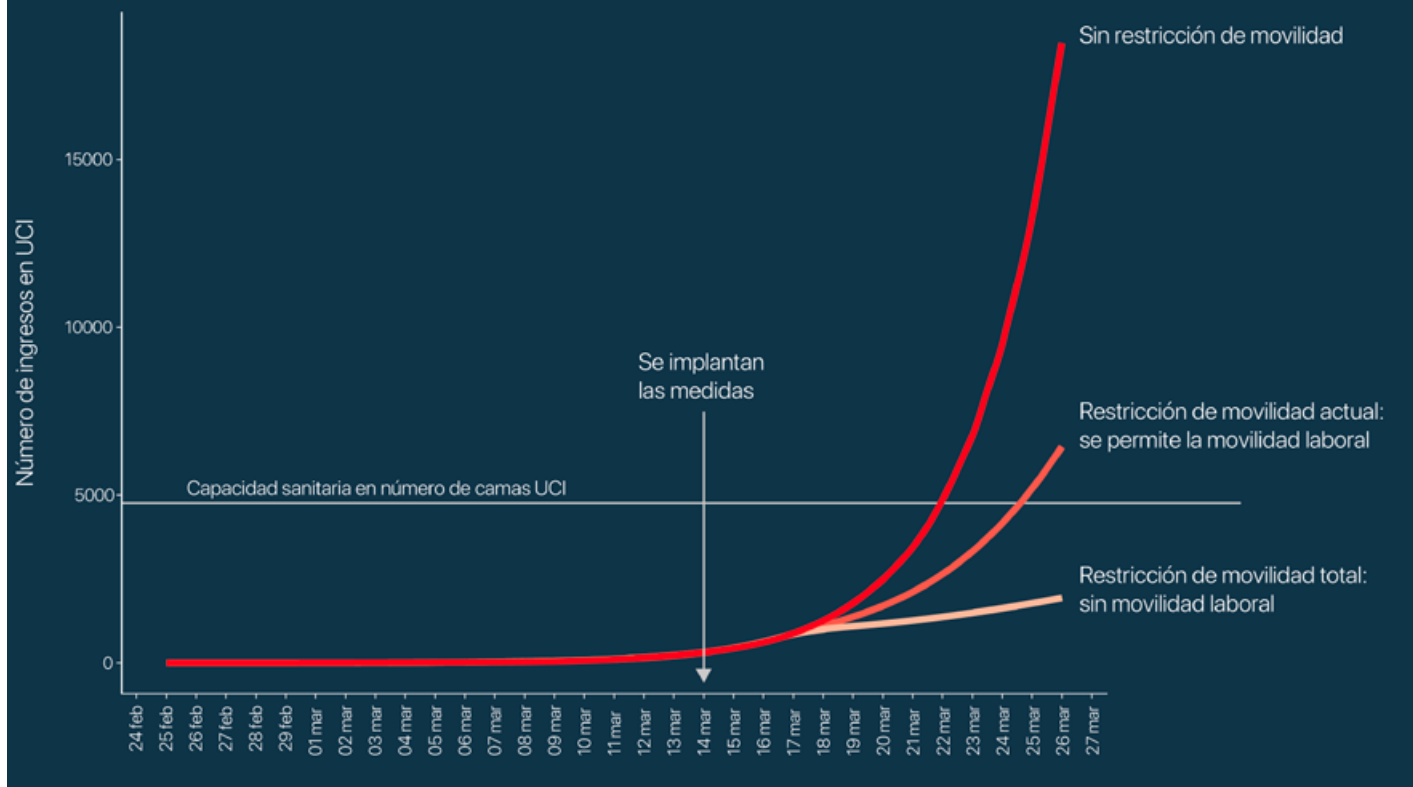
—**I la primera recepta que doneu: aconseguir la mobilitat zero. Per què és tan important?**

—Si no s'atura la mobilitat, passa que el nombre de contactes, que és l'únic factor en què nosaltres podem intervenir com a societat contra aquest virus, continua essent gran. Penseu que bàsicament l'únic mecanisme que té el virus per a propagar-se és el contacte d'humà a humà. Això vol dir que si nosaltres no restringim el nombre de contactes al mínim, que és quatre o per sota de quatre, és a dir, l'entorn de la llar, el nivell d'infeccions continuarà pujant. Cada vegada que surts a treballar perquè en tens la necessitat, ja que no han ordenat el tancament de totes les empreses, a la feina interactues amb més gent. I allà hi pot haver algú infectat en un estat asimptomàtic, és a dir, que pot anar fent la seva vida sense problemes i contagiant els seus companys fins que no li apareguin els símptomes al cap de catorze dies. Mentre continuï aquesta propagació fantasma, la infecció creixerà. És clar, en aquest panorama que dibuixo, pensem en la quantitat de gent que agafa el metro cada matí a Barcelona.

—**Així ens aboquem al desastre.**

—Sí. La restricció de la mobilitat és el gran error. El problema és que els

Predicción de curvas de incidencia de casos CoVID-19 críticos en España

CEDIDA

governos han comès uns quants errors de fa un temps i que ens han dut a una situació més crítica que no hauríem d'estar. Hem tingut responsables de Sanitat constantment a la televisió rebaixant l'impacte d'aquesta malaltia, posant la malaltia al nivell d'una simple grip, dient que la millor cosa que podem fer és rentar-nos les mans i que no cal portar màscares... Tot això són errors i una comunicació molt desinformativa cap a la societat que ha generat la situació actual. Si els polítics ens haguessin escoltat abans, perquè això ho hem dit molt abans, no seríem on som; haguessin fet un confinament de fa setmanes, estaríem en una posició molt més bona per a enfrontar-nos al que ens espera i, des de la rereguarda, continuar treballant en línies mèdiques per a tenir les armes que contrarestin aquest virus.

—Per què creieu que no s'ha aïllat Madrid?

—No sóc polític, però puc pensar en milers d'interessos i sobretot, en el desconeixement científic absolut de què representava Madrid en el seu moment i de no haver-lo aïllat. La ineptitud política ha estat brillant.

—El govern català apel·la a la solidaritat per rebaixar la mobilitat. Pot fer res més més per aconseguir-la?

—Jo vaig veure el decret que es va enviar a Madrid, que bàsicament es basa en les indicacions que hem fet els experts que hem estat consultats. Però tot això fa quatre dies, no és que el govern català s'hagi despertat gaire més aviat. Ara, sí que és cert que ens ha fet cas estricte sobre les mesures necessàries que s'havien de prendre. I apel·la a la solidaritat perquè no té més mecanismes per a

reduir la mobilitat si abans no ho aprova el govern espanyol.

—Ara mateix la projecció de letalitat és pitjor que la d'Itàlia?

—Ara mateix, molt pitjor que la d'Itàlia, sí.

—D'ençà que s'ha decretat l'estat d'alarma, el risc de contagi s'ha reduït?

—És molt aviat per a veure si s'ha reduït o no. Però la projecció del càlcul amb la reducció de mobilitat que hi ha hagut té un efecte relativament petit. Penseu que reduir la mobilitat d'un 50% no et rebaixa el nombre d'infectats d'un 50%. Te'l rebaixa ben poc. De fet, hem de reduir la mobilitat fins a prop del 100%, com uns serveis mínims, per realment fer un atac substancial a la incidència que tindrà l'epidèmia. ■

Fotografia d'arxiu de Sant Jordi. ALBERT SALAMÉ

Un *Sant Jordi* confinat s'ajorna

MONTSERRAT SERRA

La Cambra del Llibre de Catalunya, que aplega el Gremi d'Editors, el Gremi de Llibreters i el Gremi de Distribuïdors, emprèn accions conjuntes contra la crisi

La Cambra del Llibre de Catalunya, que aplega el Gremi d'Editors, Gremi de Llibreters i Gremi de Distribuïdors, s'ha reunit aquesta tarda per acordar les actuacions arran de la crisi i fer un seguit de demandes a les administracions. Ha emès un comunicat en què demana de celebrar el Dia del Llibre al marge del 23 d'abril, abans de les vacances d'estiu, amb parades i signatures d'autors al carrer.

El sector del llibre (editors, llibreters, distribuïdors) és un sector vulnerable en aquesta nova crisi econòmica que ja ha arribat. En plena campanya de Sant Jordi, la més forta de tot l'any, les llibreries han tancat i el calendari de promocions i presentacions de les novetats literàries també s'ha suspès. La diada de Sant Jordi significa per al sector entorn d'un 13% de la facturació de tot l'any, pel que fa als llibres en català (en els

llibres en espanyol, el percentatge baixa fins al 7%). El dia de Sant Jordi el 60% dels llibres que es compren són en català, però la resta de l'any la xifra es capgira i no arriba al 30%.

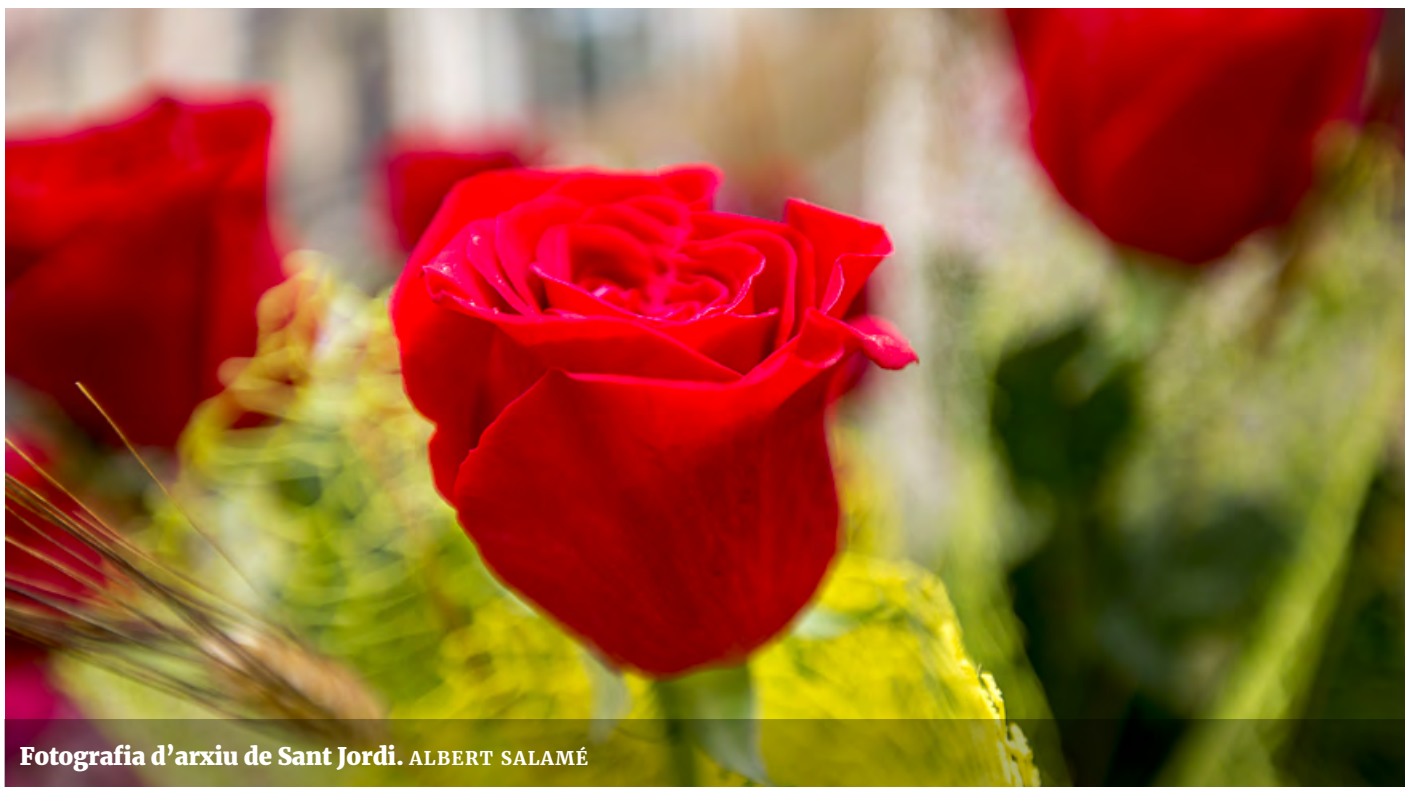
El comunicat diu: 'El món del llibre està patint una de les crisis més greus i agudes dels darrers anys que està afectant tota la cadena de valor del sector.'

Segons les primeres previsions realitzades per la Cambra del Llibre de Catalunya l'impacte de la crisi del coronavirus al conjunt del sector a Catalunya, si les mesures de restricció de moviments de les persones no s'allarguen

més enllà de Setmana Santa, podria arribar a afectar un terç de la facturació de l'any, equivalent a l'activitat econòmica del quadrimestre març-juny. Si a aquest impacte hi afegim l'efecte de la crisi a l'Amèrica Llatina, que està repercutint en les exportacions dels editors, la suma total se situaria en uns 200 milions d'euros.'

I Sant Jordi què?

Marià Marín, secretari del Gremi de Llibreters, ha explicat a VilaWeb: 'La festa de Sant Jordi, el 23 d'abril, no es pot fer, perquè a Barcelona surten 1,2 milions de persones movent-se per la ciutat

Fotografia d'arxiu de Sant Jordi. ALBERT SALAMÉ

en dotze hores. I hi treballem cinc mesos per organitzar-la, conjuntament amb l'Ajuntament de Barcelona.'

Patrici Tixis, president del Gremi d'Editors, tot i entendre que al 23 d'abril no se sortirà al carrer, matisa: 'Ara, si es poguessin obrir les llibreries, mantenint les precaucions de seguretat sanitària (com en el cas de les farmàcies, botigues de fruita i verdura, grans superfícies), segurament hi hauria gent que aniria a comprar el llibre, perquè és una tradició.'

El comunicat recull aquesta possibilitat: 'Tanmateix, en el cas que el dia de Sant Jordi les autoritats sanitàries ja haguessin aixecat la prohibició de tancament de les llibreries, el sector del llibre no renuncia a poder celebrar un 23 d'abril redimensionat i adaptat a les circumstàncies que hi pugui haver en aquell moment, tot i que no seria

possible organitzar-lo, com fins ara, amb les parades i signatures de llibres al carrer.'

Però Marià Marín recorda que mentre hi hagi el confinament és impensable, perquè les festes populars també s'han prohibit: 'Pensant que les condicions sanitàries milloressin, obrir és complicat. Perquè l'estat d'alarma que ha decretat el govern espanyol ho fa inviable i caldria que el govern espanyol fes una excepció, que ho veig difícil. Més enllà d'això hi ha l'aspecte logístic: com portaríem els llibres mentre hi ha el confinament, tenint en compte que les empreses de logística també són tancades?'

El sector no vol renunciar a celebrar la festa, passada la crisi, col·locant-la en una altra data. Tanmateix, posar data avui podria ser contraproduent, si s'hagués de

canviar. Una data que sonava era Sant Joan. Però finalment s'ha descartat, perquè sembla una mala data: és un festiu, el dia abans hi ha revetlla, la gent pensa en l'àpat i les coques i ja no hi ha escola.

Aquesta tarda no s'ha posat cap data, perquè cal veure l'evolució del virus. A més, Marià Marín diu: 'Tampoc no podem decidir una data aleatòriament, si afecta tantes administracions i entitats. Cal acordar-la amb les administracions.' Al final la Cambra del Llibre ha decidit de marcar un límit: abans de l'estiu.

Mesures de les administracions

Fa dies que els tres gremis treballen per fer un pacte intern de sector, perquè es facin el mínim mal possible entre ells. També per anar plegats en les demandes a les administracions. La gran crisi de

fa una dècada ja va assotar amb fúria el sector, que es va recuperar amb molta dificultat; de fet, avui encara no ha recuperat les xifres de venda del 2007. Per entendre el sotrac de la gran crisi calen les xifres: del 2009 al 2015 el sector del llibre va perdre un 40% de la facturació.

La diferència aquesta vegada és que les administracions públiques poden socórrer aquest sector i tants altres d'afectats; de fet, tota l'economia se'n ressentirà. I els bancs també es troben en una posició diferent. Recordem que els estats va emprar milers de milions d'euros a rescatar la banca, diners que no han tornat mai.

Just abans de la reunió de la Cambra del Llibre, el president espanyol, Pedro Sánchez, ha anunciat un paquet de mesures econòmiques per valor de 200.000 milions d'euros. Caldrà veure quina

La diferència aquesta vegada és que les administracions públiques poden socórrer aquest sector i tants altres d'afectats

Un dels grans beneficiats del confinament podria ser Amazon, en detriment de les llibreries

part d'aquests recursos acaben beneficiant el sector de la cultura i, concretament, el del llibre.

El comunicat diu: 'La Cambra del Llibre de Catalunya ha fet arribar a les diferents administracions un paquet de mesures puntuals i estructurals per fer front a una situació que està posant en perill la continuïtat de l'ecosistema editorial a Catalunya, que és d'una extraordinària diversitat però, alhora, d'una delicada fragilitat financera atesa la seva atomització. Les principals mesures que s'han proposat estan en la línia de fer front, de manera urgent, a la crisi de liquiditat de moltes de les empreses que formen part del teixit industrial del món del llibre, el primer sector cultural de Catalunya.'

'També s'ha proposat a la Generalitat que els 13 milions d'euros que és previst destinar de més a la cultura en els pressupostos de la Generalitat, es destinin directament a pal·liar els efectes del coronavirus al sector cultural.'

Patrici Tixis diu: 'Cal que les administracions públiques adoptin mesures que ajudin les llibreries i editorials, sobretot. En això ens hem concentrat aquests primers dies. És el que necessitem. Hem estat en comunicació amb la conselleria de Cultura. La consellera ha estat en tot moment amatent i donant-nos suport i ho agraïm. Li hem demanat que quan s'aixequi el confinament pel coronavirus, la conselleria impulsi campanyes per reactivar la venda de llibres. Que es faci un pla de xoc pensant en el moment de superar la crisi.'

Sobre això, el comunicat diu: 'Paral·lelament s'ha demanat a les administracions públiques mesures que, un cop acabada la crisi de la Covid-19, permetin incentivar la lectura, fomentar l'accés a les llibreries, ampliar les dotacions per a biblioteques i incrementar els ajuts a la internacionalització.'

El secretari del Gremi de Llibreters diu: 'Amb els establiments tancats, hi haurà impostos difícils de pagar i

per això reclamem quitanques, ajornament i moratòries. Aquestes mesures s'han d'aplicar a tot el comerç que ha hagut de tancar. Després també estudiarem mesures específiques per a les llibreries. Estem en contacte amb l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC) i les biblioteques, que són àmbits sensibles per a nosaltres, per mantenir les compres previstes i ajornades. Perquè si el tancament dura un mes i mig, la facturació caurà en picat.

Amazon, el gran beneficiari

Un dels grans beneficiats del confinament podria ser Amazon, en detriment de les llibreries. Oriol Serrano, del Gremi de Distribuïdors, ha explicat a VilaWeb que hi ha hagut un lleuger augment de les demandes des d'Amazon, però no ha estat significatiu fins ara.

Marià Marín és contundent en aquest aspecte: 'Mentre les llibreries i el comerç és obligat a tancar, el més beneficiat és Amazon. El Gremi de Llibreters vol impulsar el

comerç en línia. Moltes llibreries poden vendre els llibres des de les seves pàgines web. Ara, no podem oblidar que hi ha un greuge: a uns ens obliguen a tancar, a l'altre no. I en això les administracions hi haurien de pensar. Perquè, sobretot, la pressió fiscal no és la mateixa. Amazon opera en un territori i paga els impostos en un altre. Això és un greuge que no té sentit. És, si més no, elusió fiscal. I no només llibres. És una queixa que hem fet una vegada i una altra, també en l'àmbit europeu. I en aquest context, la queixa encara és més necessària.'

El comunicat no entra en aquest aspecte, tot i que és possible que aquesta setmana el Gremi de Llibreters faci públiques accions de foment de la venda digital en les pàgines web de les llibreries.

Oriol Serrano és clar: 'La patacada serà important. Però més tard o més d'hora es resoldrà. Ara, per a refer-nos de la desfeta, jo ja miro cap a la campanya de Nadal. Abans, ho veig difícil.' ■

JULIANA CANET

‘Passar-s’ho bé durant una quarantena és de privilegiats’

Entrevista a la ‘instagramer’, ‘youtuber’ i copresentadora de ‘Adolescents iCat’, un dels pocs referents joves del català a internet

ALBERT SALAMÉ

CLARA ARDÉVOL MALLOL
OT BOU COSTA

Juliana Canet (Cardedeu, 1999) és una de les cares joves més conegudes de l'audiovisual del país, segurament la primera a fer-se un nom a la xarxa penjant contingut propi en català. Només té vint-i-un anys i ja acumula 62.000 seguidors a Instagram, el seu territori original, i gairebé 20.000 a Twitter. És a dir, una bogeria. També penja vídeos a YouTube, copresenta el programa ‘Adolescents iCat’, que s'emet cada dia entre setmana a Catalunya Ràdio, i col·labora en el ‘Tot es mou’ de TV3. I encara té temps d'estudiar filologia catalana.

És nascuda per a la comunicació i l'espectacle, i ens explica que li ve de casa. Per a entendre fins a quin punt, només cal que cerqueu a Instagram ‘Operació Canet’. Aquests dies durs de confinament, ella i els seus tres germans han organitzat una mena de paròdia del concurs de cant espanyol ‘Operación Triunfo’, que ha hagut de cancel·lar l'emissió a mig aire per culpa de l'estat d'alarma. I no s'ho prenen pas com una broma: s'han repartit cançons, les assaïen, cadascun té un perfil de concursant a les xarxes i fins i tot tenen jurat per a la ‘gala’ d'aquest divendres: serà el grup de música Ginestà.

És una bona metàfora de tot allò que representa i ha sabut dominar molt bé Juliana Canet: un canvi de paradigma, de la televisió als mòbils, que resitua els nous referents socials de la pantalla. Copsa perfectament el contingut que cal a cada xarxa i en sap treure el suc. Comenta amb naturalitat i sentit de l'humor tot allò que té relació amb el seu dia a dia, un contingut molt proper per als joves. Diu que la fama l'afecta tan sols quan va al Canet Rock, on s'acumulen tots els seus seguidors, i quan la gent de la universitat a vegades la mira molt. ‘Potser és perquè hi vaig en pijama, no ho sé!’, diu, fent broma.

Ens trobem en un bar de Barcelona dies abans que tot es capgiri. Ens diu que mira de no escoltar-se gaire en els ví-

No vull ser la nova Rahola

Els convergents són una tribu urbana

deos que fa: 'Quan els homes expliquen les coses que fan estan molt més segurs d'ells mateixos; en canvi, nosaltres sentim que hem de tenir molta més base. I com que jo dic barbaritats...' Admet que li fa por la sobreexposició mediàtica i assegura que ja no té res més a dir a les entrevistes. No obstant això, és una fàbrica de donar titulars i parla de tot amb passió i de manera expressiva i còmica, sense acabar d'aclarir què va de debò i què no. Al cap d'uns quants dies ha canviat tot, i com que Canet torna a repuntar a les xarxes pel xou amb els seus germans, hi tornem a parlar perquè ens expliqui com se sent, aquests dies. 'Avui tinc una cita per Skype. Estic nerviosíssima, beurem vi.' L'humor i el tarannà els manté intactes.

—Us aclapara la quarantena?

—No especialment. Només em posa trista perquè m'enyoro i per la incertesa. Quan sortirem d'aquí, quan tornaré a treballar? Si sabés que m'he de quedar cinc mesos a casa i sabés la data de sortida, aguantaria perfectament. Tinc una situació familiar superbona, cap mena de disputa, ens ho passem molt bé. Hi ha moltes estones d'angoixa perquè vull sortir al carrer o tinc ganes de veure els meus amics, de fer vida al col·le, etc. Però mira, sóc a casa, vaig fent la meua vida, sóc amb els meus germans, surto a la terrassa a prendre el sol. Tampoc no em sembla tan dramàtic.

—Ho agreuja la sensació que a fora no hi ha vida normal, doncs? Si no fos prohibit, podríem passar-nos tranquil·lament quinze dies tancats a casa?

—Sí, sí, completament. Jo crec que ens posa nerviosos no pas haver d'estar a casa, sinó no saber quan en podrem sortir. Pots estar-te quinze dies a casa sense sortir, sense voler. De fet, és força probable que ja m'hi hagi passat sis dies algun cop. No em sembla tan boig. Però saps que quan vulguis podràs sortir.

—A part això, què és allò que us fa patir més del coronavirus?

—No ho sé, sap greu que es mori la

penya. No? I que jo sóc malalta de risc perquè sóc molt asmàtica. I se m'està morint l'hàmbster a Barcelona. I tinc verdures podrides a la nevera, que quan torni serà un *cristo*.

—Quan es va saber que s'ordenarien confinaments, va agafar la maleta, us en va anar a Cardedeu i ho vau retransmetre a les xarxes. I aquests dies hi ha una allau de memes i vídeos casolans. El coronavirus acabarà normalitzant això que feu de produir contingut audiovisual a casa?

—Només amb sis dies tancats a casa ja s'ha vist. Mai a la història, com a consumidora d'internet, no havia vist tanta producció de coses que la gent fa a casa seva perquè la resta ho consumeixi. És una passada. A les xarxes és molt fort, la gent munta coses molt ben parides. I enmig del dramatisme terrorífic de tot plegat, estic molt contenta perquè hi ha molt contingut en català. En veig molt més. També en castellà, però és que és normal. Estem sobrepassats, cada vegada hi ha més estímuls nous a les xarxes, propostes.

—I aquest creixement es quedarà? O serà només cosa del confinament?

—Depèn de quant duri el confinament, suposo. Però encara que només sigui això, ja ha estat supermaco.

—Això d'Operació Canet, com és que us ha sorgit la idea?

—Nosaltres sempre fem un Operació Canet amb la meua família per Nadal, perquè som molts cosins i riem molt, i ara que érem tancats ho vam començar a fer entre els germans. Jo de tant en tant ho penjava en alguna història d'Instagram, tenia èxit, i vam dir: 'Per què no fem un *reality*, amb els recursos que tinguem, i assagem cançons i portem convidats com a OT?' I com que ens avorriem, vam dir: som-hi. És un joc. Totes les famílies se n'estan inventant.

—No sé si tan a gran escala.

—Perquè no tothom té les mateixes facilitats. Jo vaig dir: comencem Operació

Penso que el català morirà i els meus nens parlaran castellà...

ALBERT SALAMÉ

Canet, i de cop i volta tenim sis mil seguidors. I demanem a Oques Grasses de fer un directe compartit per Instagram i ens el fan.

—Creieu que marcarà la nostra generació? O exagerem?

—Encara que només siguin quinze dies, la marcarà. I com que seran més de quinze dies, encara la marcarà més. I tant. És una mica fort, però l'altre dia la meva àvia em deia: 'Qui m'havia de dir a mi que viuria una altra guerra?' És obvi que no es pot ni comparar. Però nosaltres som una generació molt privilegiada i no havíem viscut mai una situació tan extrema. Crec que ens marcarà moltíssim. Jo sóc una privilegiada perquè m'ho passo bé durant la quarantena. És de privilegiats, això. Tinc un terrat, puc prendre el sol.

—Vau començar a penjar vídeos a Instagram a setze anys, però teniu tota la vostra infància enregistrada.

—Sí, els meus pares sempre m'han gravat. Tots dos són molt creatius. De

part de mare, tothom ha fet Belles Arts i és superalternatiu. Això potencia la creativitat dels fills. Probablement, no seria on sóc si no hagués tingut una mare que quan jo deia 'Ai! M'agrada la flauta travessera!' no m'hagués comprat tot el material. Al mínim estímul creatiu ens comprava una paret de croma, uns focus...

—Com ha influït en la vostra personalitat el fet de ser d'una vila com Cardedeu i no d'una ciutat gran? Sovint comenteu que odieu Barcelona...

—Sóc una persona propera i sociable perquè sempre he estat en un entorn on m'he sentit segura, sense conèixer gaire gent nova. El meu tret de personalitat últimament era odiar Barcelona, però ara que ja fa més d'un any que hi visc [abaixa el to de veu.] em va agradant... No m'agrada, però m'hi sento més còmoda, hi tinc els amics, ja no estic tan trista... Més que rebutjar Barcelona pel fet de ser Barcelona —que és un fàstic de ciutat, on tot va molt malament—, passava que no hi tenia arrelament sentimental. Ara que

començo a tenir-hi vincles emocionals em cau millor la ciutat.

—Sou dels pocs referents joves en català a internet. Teniu por que això us cremi?

—Sí! Sí, sí, és clar. Per això he dit 'Va, Juli, tia. Fas una entrevista a la setmana i això és una bestiesa. Calma.' Primer que no tinc tantes coses a dir, després que al final me n'afataré i deixaré passar una oportunitat d'or. I tres, que el públic s'afatarà de mi... No vull ser la nova Rahola. Vull intentar no sortir a tot arreu... Com que hi ha tan poca gent jove fent coses en català, sóc l'única noia amb certa repercussió en aquest sentit.

—La clau del vostre èxit és el català?

—Jo crec que sí. Potser si hagués aterrat en un mercat a internet amb 26.000 persones fent coses en català ho hauria rebentat, no se sap mai, però és obvi que si el mercat és completament desert i apareix algú... Quan vaig començar a fer vídeos en català només en feia Leopolda Olda, amb 10.000 seguidors. Si només hi ha un formatge al súper compres aquell

formatge. La gent ha hagut d'empassar-se'm...

—Actualment, com veieu l'estat del català a la xarxa?

—Estem força igual que quan vaig començar. Crec que estem fatal, fatal, fatal amb el tema de la llengua a internet. Si en tres anys només una sola dona ha tingut una mica de repercussió és que no n'hi ha tantes que facin vídeos. Sumant nois i noies potser som deu que fem vídeos en català, molt poca gent amb relació als parlants. Dels *youtubers* espanyols que més triomfen, com a mínim vint són catalans i han escollit el castellà. Això és també preocupant...

—Hi ha cap solució?

—Es poden fer coses, però anem molt tard. La Corporació ja fa temps que havia d'haver invertit en això. Ara ho comença a fer, però som al 2020... Ja hi ha *youtubers* que ho peten des de fa deu anys. Jo estic superdesanimada. Penso que el català morirà i els meus nens parlaran castellà... O faran els vídeos en anglès.

—El fet de fer vídeos en català us ha obert moltes portes. Per què ningú no veu aquestes possibilitats d'èxit?

—Som *microinfluencers*. Igual que la gent que només té 20.000 seguidors, però ho peta molt perquè només parla de bicis. Nosaltres igual amb el català. Qui farà publicitat del Carnet Jove? Dulceida? No. Hi ha negoci, però no hi ha referents. Com que als pocs referents ens han donat feina als mitjans, cada vegada ens desmarquem més d'internet. No som *influencers* ni *youtubers*. No som un Rubius. Som persones que hem començat a les xarxes i de cop hem fet el salt.

—Heu estat criticada pel vostre català. Sentiu cap mena de pressió per parlar català correcte a internet?

—Depèn del dia. El meu pare és molt Virgili i em fot bronca si dic 'bueno'. És cert que seria capaç de parlar el català correctament, no fugir de la meua naturalitat i tenir certa gràcia. Hi ha dies que

ALBERT SALAMÉ

penso 'Visca el català correcte, parlaré com Pompeu Fabra!', però la major part de dies penso el contrari. Tinc ganes de parlar encara pitjor! Escriure 'txungu' i dir 'txungu', amb *u* final.

—Per les crítiques?

—Perquè sóc una orgullosa... Penses que parlo malament el català? Doncs *toma!* Són molt pesats... Estic farta. El primer pas és que la gent parli català, perquè si els joves no el parlen, anem malament. Primer que el parlin, encara que sigui un català de merda. A partir d'aquí s'acabaran interessant per l'ortografia i el català correcte de manera natural.

—A banda de fer continguts en català, feu continguts acostats als joves catalans: parleu de la gespa de l'Autònoma, de *Les tres bessones*... Això també explicaria l'èxit?

—Sí, però si t'ho sents tan proper és

perquè és en català. Fent-ho en català puc tractar de temes amb què només poden empatitzar persones catalanes, com la gespa de la UAB. Si fes vídeos en castellà probablement no faria un vídeo sobre això perquè els meus hipotètics seguidors de Galícia o Sud-amèrica dirien 'ok...'. En canvi, així puc parlar de Berga, de la Patum i de coses petites que són només nostres. No ho he fet mai d'una manera conscient, però el meu contingut és molt catalanot: *Les tres bessones*, la Patum, el Carnaval de Sitges...

—Entre el contingut que senten de prop els catalans, parleu molt de Convergència.

—Tothom a Catalunya, o com a mínim en el meu entorn, fa acudits i comentaris sobre la tieta convergent.

—No teniu cap fixació amb Convergència, doncs.

—Tots els catalans tenim una fixació amb Convergència, no? A Catalunya ser convergent és una etiqueta més. Igual que ser *cani* o *hippy*. Per a nosaltres, els convergents són una tribu urbana, no? No són ben bé *pijos*... Defineixen una tribu urbana que té unes característiques que no té cap altra.

—Us en sentiu part?

—No! No, no, no... Però sí que penso que en un país on durant molt de temps ha governat un partit n'hi ha certa influència.

—Al vostre canal també divulgueu literatura.

—Faig els vídeos en català perquè parlo en català i amb la literatura passa igual. Com que sempre he parlat de coses del meu dia a dia, si a escola m'explicaven Pere Calders, feia un vídeo sobre això. I per això funciona. Si tu intentes ficar amb calçador en un contingut *random* un autor perquè arribi als joves, no arribes enlloc. Les coses agraden quan es nota que les expliques de veritat i perquè t'apassionen.

—També parodieu *youtubers* com Dulceida. Què en penseu, del contingut dels canals amb més èxit?

—En faig paròdia perquè no m'interessa el que explica. Abans aquest tipus de continguts em semblaven superpatètics, però ara els respecto plenament. Necessito que hi hagi aquest contingut de *beauty bloggers* en català. Penso que les *youtubers* que més ho peten tenen un enfocament ideològic poc adequat, però també hi ha d'haver contingut de maquillatge a les xarxes.

—De fet sempre reivindiqueu la cultura pop i programes com 'Operació triunfo'.

—M'encanta 'OT'. Tant de bo tinguéssim 'OT' en català. Jo hi participaria, en un *reality* en català: 'Supervivents'. Anem a Montserrat una setmana amb els famosos catalans de tota la vida, com en Gerard Quintana. És boníssim! Jo hi vaig.

—Refuseu els *culturetes*...

—A mi em semblen *supermajos* els 'culturetes', però són uns pesats. També és cultura la teleporqueria, i

és important dominar-la, ser capaç de parlar d'Amaia Romero o de saber què ha passat amb Estefanía, per entendre l'entorn. És cultura i punt! No m'ho passo bé mirant 'Gran Hermano VIP', però sí que intento estar una mica informada, igual que intento informar-me del que fan al Lliure. El futbol també és cultura...

—Però alguns programes es poden criticar des d'un punt de vista ètic: 'La isla de las tentaciones'.

—Hi estic en contra perquè és lleig el que fan, un programa amb gent que es fa banyes. I perquè es fa a Telecinco, que és una cadena en què hi va haver una violació gravada i no ha passat res. Però no estic en contra del *reality* només pel fet de ser-ho i perquè no sigui una cosa molt cultural. No crec que tingui sentit rebutjar els *realities* perquè sí, perquè són de rucs i de gent que vota el PSC.

—Parlem de feminisme. Vau impulsar l'etiqueta #MatxisEI per a denunciar el masclisme en l'esquerra independentista. Hi va haver una allau de dones explicant el seu cas i fins i tot va dimitir el batlle d'Argentona. Com us sentiu després de tot plegat?

—Alleugerida, perquè ha estat esgotador emocionalment, amb molt d'interès per part dels mitjans. He sentit que em carregaven a l'esquena una cosa que potser ni em tocava comentar a mi. De cop i volta, jo era la veu d'un munt de *ties* que explicaven històries gravíssimes. Ha estat una muntanya russa que no esperava, superangoixant. Al mateix temps estic molt contenta i penso que ha estat *guai* perquè s'ha demostrat que les queixes d'internet a vegades també poden arribar a algun lloc. La típica frase de 'T'estàs queixant des del sofà'. Doncs amb les queixes des del teu puto sofà s'aconsegueixen coses!

—Com va sorgir la idea?

—En una conversa de broma amb les meves amigues en què vam comentar que quins *tios*, els homes de l'esque-

ALBERT SALAMÉ

rra independentista. El que passa amb l'esquerra independentista és que no només suposa l'espai de militància, també l'espai social. El teu agressor pot ser el teu millor amic. Vaig rebre moltes crítiques que m'acusaven de fer boicot a l'esquerra independentista. Al final s'ha entès que només era una denúncia al fet que el masclisme és tan transversal que fins i tot hi ha agressions en un espai on suposadament t'has de sentir segura perquè un dels putes eixos principals és el feminisme.

—Com us vau fer feminista?

—A pàrvuls hi havia uns nens que cada dia a l'hora del pati em feien baixar els pantalons i em miraven les calces. Al cap de tres anys ho vaig dir a la meua mare i ho va solucionar. Jo veia que hi havia coses que no funcionaven igual per a homes i dones, però no vaig posar-hi nom fins als dotze anys, llegint *El diari lila de la Carlota*, de Gemma Lienas. Vaig descobrir que això es deia feminisme i vaig dir 'Sóc superfeminista!' i volia pintar-me l'habitació de lila...

—Dieu que teniu *babyfever* i que una de les coses que més desitgeu és ser mare. Tenint en compte la pressió social perquè les dones siguin mares, heu tingut cap contradicció en aquest terreny?

—On és la contradicció entre ser feminista i voler tenir nadons? M'encantaria poder-me dedicar exclusivament a tenir nadons, netejar la cuina, fer-los els macarrons, anar-los a buscar... Està bé que aquesta sigui la meua aspiració a la vida i no crec que es contradigui gens amb el feminisme. El feminisme té una cosa molt dolenta moltes vegades, sobretot quan el comencem a conèixer, que és el rebuig de tot allò que ens han ensenyat que és femení. I això és misogínia interioritzada! Jo abraço tot el que s'ha dit que és femení i crec que és millor que allò que és masculí. El que és més feminista és ser capaç de deconstruir tot el que ens han ensenyat i que se suposa que és superpatriarcal i tot i així continuar apostant-hi.

—Sou de l'anomenada generació 14-O. Com vau viure les protestes post-sentència?

—Allò sí que va ser angosant! Quina cosa més forta... El pitjor és que jo de veritat pensava que canviàvem el món. Sempre em passa, no n'aprenc...

—Ho dieu per l'octubre de 2017?

—Sí, en aquell moment militava al SEPC i ens pensàvem que era un abans i un després. I no. Durant les protestes estava molt emocionada perquè pensava que passaria alguna cosa. Amb molta ràbia, però molt esperançada. M'agradava molt el que veia. Estava molt *in*.

—Vau anar a les barricades?

—Sí, però no hi vaig anar a fer res, perquè sóc una cagada. Si veia que algú caminava una mica més de pressa del que és normal començava a córrer. No vull que em trenquin el nas...

—Molta gent parlava de violència. Us va crear contradiccions?

—Quina violència? No em va generar cap contradicció en absolut.

—Ningú no esperava aquella reacció per part de nois de vint anys.

—Potser no m'ho esperava, però tampoc no em va sorprendre perquè em va semblar molt lògic que passés. He anat cada any a manifestacions des del 2010 i veig que no ha servit de res...

—Com us va marcar l'1-O?

—Per a mi va ser una festa. Fins que ens van pegar... El 30 de setembre ja era allà a primera hora tocant la guitarra i passant-ho bé. Dormint al col·legi on es quedava el noi que m'agradava... Era el millor dia de la meua vida! Quan de cop van començar a pegar va fer més cosa. Va ser el moment d'adonar-nos que no només no servien de res les manifestacions i ningú no ens escoltava, sinó que a la mínima que ens movíem la resposta era la violència. Ara estic resignada. Potser realment ja no es pot fer res més i hem de quedar-nos tranquils i ser espanyols per sempre. ■

Tant de bo tinguéssim 'OT' en català

Amb les queixes des del teu puto sofà s'aconsegueixen coses!

La infermera Mireia Vinyes (esquerra) i la doctora Dolors Perpinyà (dreta) just abans de visitar un pacient per al·lèrgia, al CAP de Ribes de Freser. ADIVA KOENIGSBERG

El Ripollès: on encara (gairebé) no ha arribat el virus

ANDREU BARNILS

Hi ha racons del país que ara com ara no tenen cap mort

En el moment d'escriure aquest article, ahir dimecres a les cinc de la tarda, als Països Catalans hi havia un total de 3.619 casos de Covid-19 i 79 morts (Catalunya, 55; País Valencià, 22; les Illes, 2). Però de la mateixa manera que hi ha focus especialment greus, com el d'Igualada, també hi ha zones que viuen l'experiència contrària. Són les àrees del país que no tenen cap mort, com Andorra o Catalunya Nord.

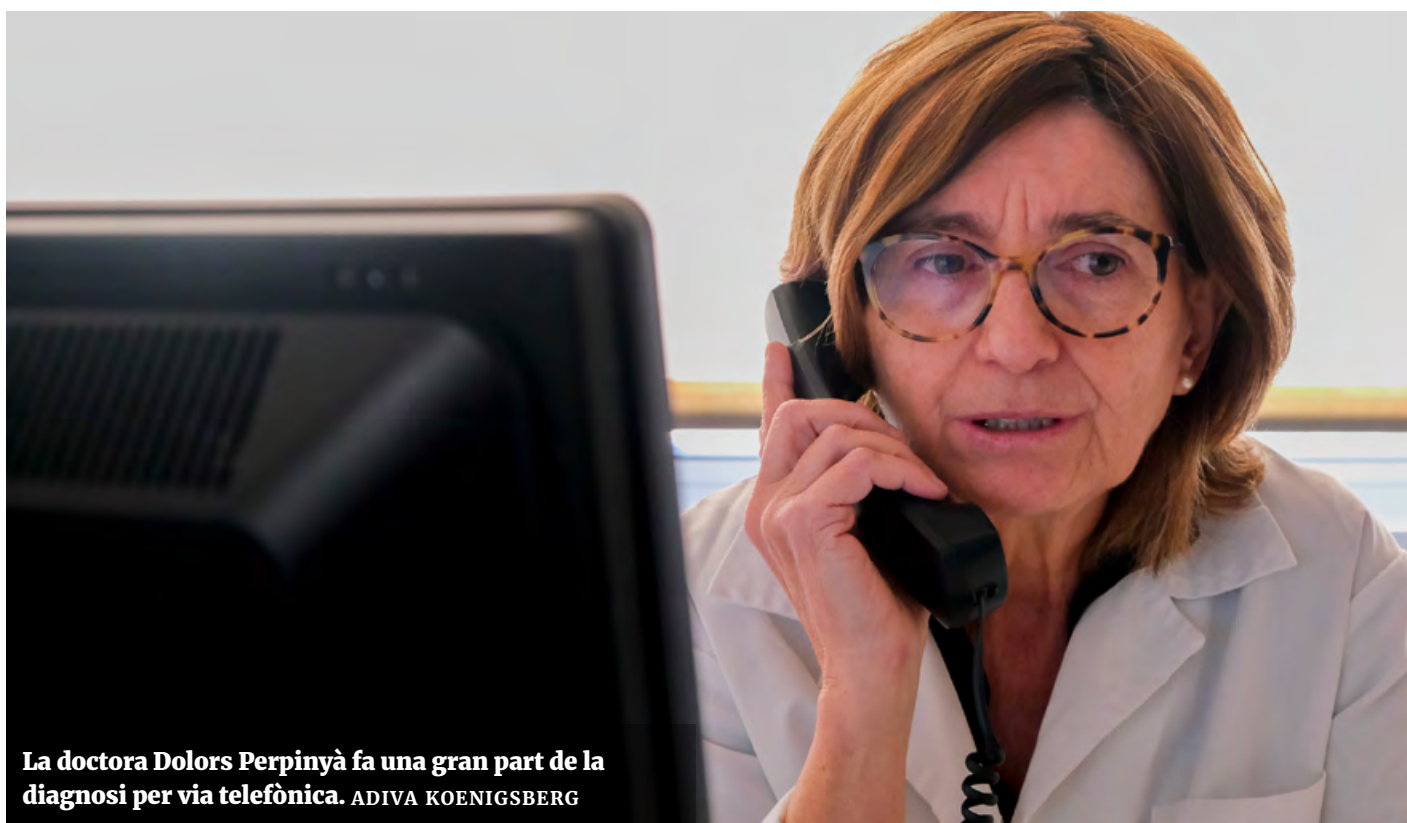
On no hi ha cap cas és a l'illa de Formentera, protegida per l'aïllament. Era el cas també de la comarca del Ripollès, que fins ahir no tan sols no tenia cap defunció, sinó tampoc cap cas confirmat oficialment. Però al vespre el president del consell comarcal va anunciar per Twitter el primer cas. Una persona jove, amb patologia lleu, treballadora de l'hospital de Campdevàrol, que no viu a la comarca, i que fa l'aïllament fora de la comarca. Segons

l'hospital, no ha estat en contacte amb el centre i és un cas importat. Hi ha algunes altres persones confinades a casa, sense ser casos confirmats, segons que informa El Ripollès Digital.cat. Tot plegat, una realitat molt allunyada d'Igualada, a hores d'ara.

'Nosaltres aquí no tenim morts, no. I la gent confinada, per precaució, no són casos confirmats. Ara, nosaltres vivim una important paradoxa: al voltant del 20% de la comarca del Ripollès és d'edat avançada, i per tant d'alt risc. Atenció amb això', explica la doctora Dolors Perpinyà, del CAP de Ribes de Freser. Hi

treballen dos metges i dues infermeres, que es parteixen el torn. La major part dels pacients són gent gran.

La doctora Perpinyà té trenta-set anys d'experiència i en fa més de vint-i-tres que treballa amb plaça fixa a Ribes de Freser. Nascuda en una de les masies de la vall, filla del veterinari, es mira el confinament d'aquesta manera: 'Abans la gent a les masies ja hi vivia, de confinada. No en sortia pas gairebé mai. Aquests dies hi penso. Aquí la gent ha respectat molt el confinament. Les botigues no deixen entrar més de tres persones o quatre. Veus poca

La doctora Dolors Perpinyà fa una gran part de la diagnosi per via telefònica. ADIVA KOENIGSBERG

gent pel carrer. Però nosaltres també vivim la paradoxa d'unes altres zones on hi ha gent confinada a les cases, sí, però alhora gent que treballa a les fàbriques. S'entén poc.'

Al CAP tenen ara poquíssimes visites, que han volgut limitar al màxim per evitar contagis. 'La majoria dels casos els tracto per via telefònica o per correu electrònic. Alguns m'envien fotos per WhatsApp. Tracto refredats o gripes lleus, gent que ens truca per saber si els hem de fer la prova o no. Fem de filtre. Presencials, ahir en vam fer dos i prou. Un per unes angines greus. Vam posar una injecció i cap a urgències. L'altre va ser una reacció al·lèrgica.'

Molta part de la cura, doncs, es fa a les cases. 'Visitem tots els malalts d'atenció domiciliària que tenim i els nombrosos malalts crònics. Hi ha gent amb Alzheimer,

'La gent truca poc i sense por. He vist poca obsessió. La gent està informada', diu Perpinyà

o problemes de mobilitat greus', diu Mireia Vinyes, infermera de Ribes de fa vint-i-un anys. 'Entrem amb màscara i guants i ara el nou protocol ens obliga a anar amb els pantalons sanitaris.'

'La gent truca poc i sense por. He vist poca obsessió. La gent està informada', diu Perpinyà.

'Una altra part de la meva feina diària, però, és llegir-me el protocol nou. Cada dos dies ens el poden canviar. Són entre vint i quaranta planes. El d'avui, per exemple, ens diu que ja hi ha dotze laboratoris a tot el país on fan la prova. Si és un cas greu, arriba una ambulància del 061, fan el frotis nasal i laringi i se l'emporten. Però no n'hem hagut de fer cap ni un, de moment.'

Sis setmanes

Entre els metges ja fa dies que es comenta que les dues

setmanes de confinament es poden allargar fins a sis, pel cap baix, per evitar un col·lapse del sistema que no se sap si es podrà evitar. 'A la primària, ho podríem entomar. El problema són els hospitals, i no solament per manca de respiradors o llits, sinó també de personal. Jo no estic prou formada, per exemple. Fa trenta anys que fem primària. M'envien a un hospital de trinxera, i poc puc ajudar.' 'A mi em passa igual -diu la infermera Mireia Vinyes-. Aquí som bons contenint i separant el gra de la palla. Tens grip, no coronavirus. Saps qui s'espanta i qui no. Servim molt de fre. Pensa que conec pel nom gairebé tots els meus pacients i en conec el caràcter', diu, abans de saludar una veïna per la finestra i cedir el torn al doctor Pla. ■

La pugna internacional pel vaccí contra el coronavirus: què se'n sap?

Covid-19 La Xina, els Estats Units i la Unió Europea competeixen per trobar el vaccí contra el coronavirus 2019, i l'OMS anuncia un assaig clínic mundial

REDACCIÓ

La Xina ha autoritzat que es comenci a provar en humans un vaccí experimental contra el coronavirus 2019, desenvolupat per investigadors de l'Acadèmia Xinesa de Ciències Mèdiques Militars. Però no és pas l'única potència que investiga contra rellotge per trobar-lo. La Xina i els Estats Units pugnen per ser els primers, en una cursa en què també competeix la Unió Europea. Segons el diari The Guardian, unes trenta-cinc empreses i institucions acadèmiques lluiten per crear el vaccí i almenys quatre ja l'han provat en animals. La troballa no significaria tan sols el reconeixement internacional, sinó també tenir una patent molt valuosa.

Malgrat el progrés de la recerca, els experts diuen que es trigarà d'un any a dos anys a tenir un vaccí que es pugui desplegar completament, perquè el procés des que es troba el vaccí adequat fins que es té la capacitat de producció suficient per a fer front a les necessitats globals és llarg. Els investigadors compten amb la feina que ja s'ha fet durant brots anteriors –com el de la SARS el 2003–, que pot ajudar a desenvolupar

Investigadors cerquen el vaccí contra el coronavirus. ACN

més ràpidament un vaccí que permetria a la població d'enfortir el seu sistema immunitari per plantar cara a la Covid-19.

També han estat de gran utilitat els primers esforços dels investigadors xinesos per a seqüenciar el material genètic del virus que causa la malaltia. La Xina va compartir-ne la seqüència i això permet als investigadors de tot el món de cultivar el virus viu i estudiar-lo.

Vista la fragmentació de les investigacions, l'OMS ha anunciat que es farà un gran assaig clínic mundial per a comprovar quin és el tractament més eficaç. L'estat espanyol i el francès, l'Argentina, Bahrain, el Canadà, l'Iran, Noruega, Sud-àfrica, Suïssa i Tailàndia han confirmat que participaran en aquest estudi, que s'anomenarà 'Solidarietat'. 'Molts assaigs petits amb diferents mètodes pot ser que no ens donin l'evidència clara

i forta que necessitem sobre quins tractaments ajuden a salvar vides', ha dit el director general de l'OMS, Tedros Adhanom Ghebreyesus.

Les investigacions a la Xina

Les autoritats xineses diuen que han desenvolupat amb èxit un vaccí contra el coronavirus, i per això començaran a fer assaigs clínics en voluntaris humans. L'equip mèdic, encapçalat per Chen Wei, epidemiòloga i general

Investigadors cerquen el vaccí contra el coronavirus. ALBERT SALAMÉ

de la divisió de l'Exèrcit Popular, ha estat el responsable del desenvolupament del vaccí, en col·laboració amb la companyia de biotecnologia CanSino Biologics. Chen Wei és coneguda per haver desenvolupat el primer vaccí a l'Àsia i la tercera al món per a combatre l'Ebola. La Xina diu que és a punt per a una producció 'a gran escala, segura i efectiva' del vaccí, per bé que caldria esperar entre dotze i divuit mesos per a fer-ne un ús en massa.

Aquesta setmana, científics xinesos han registrat grans avenços: en uns experiments, un grup de micos infectats ha desenvolupat de manera eficaç immunitat al coronavirus. Els investigadors també han trobat indicis que aquests animals podrien encomanar-se la malaltia pels ulls.

Els científics també proven combinacions de tractaments

contra el VIH per a tractar el coronavirus i alguns altres medicaments experimentals desenvolupats per a lluitar contra l'Ebola.

Segons el Ministeri d'Educació xinès, treballen amb un vaccí basat en vectors virals de la grip que es troba en fase d'experimentació amb animals i que compta amb la participació de les universitats de Pequín, Tsinghua i Xiamen, entre més institucions.

ARNm-1273, el possible vaccí dels Estats Units

Tan sols dinou hores abans de l'anunci de les autoritats xineses, Washington havia comunicat que començava les proves d'un vaccí en humans. L'institut d'investigació Kaiser Permanente Washington Health Research Institute ha començat a fer aquestes proves en un experiment finançat per l'Institut

Nacional d'Al·lèrgia i Malalties Infeccioses dels Estats Units. També hi ha participat l'empresa de biotecnologia Moderna, amb seu a Massachusetts.

Quaranta-cinc voluntaris sans entre divuit anys i cinquanta-cinc seran els primers a sotmetre's a la prova, que administrarà a cadascú dosis diferents del vaccí, anomenat ARNm-1273. La primera fase de l'experiment pretén observar si el vaccí causa efectes secundaris adversos entre els voluntaris, que no correran el perill d'infectar-se perquè les dosis no contenen el virus.

Aquest tractament hauria d'induir a una resposta immune que protegís contra la infecció. Dirigeix les cèl·lules del cos perquè expressin una proteïna del virus que s'espera que provoqui una resposta immunològica potent. Les investigacions que havien fet aquests mateixos

experts per a un vaccí MERS serveixen per a aquest contra el coronavirus 2019. Però no esperen que es pugui emprar abans de divuit mesos.

Més de deu grans farmacèutiques de tot el món pugnen per ser les primeres a aconseguir el vaccí. N'hi ha moltes de nord-americanes, com ara Moderna, Johnson & Johnson, Regeneron, Inovio Pharmaceuticals, Novarax i Gilead Sciences. Novarax, a Maryland, fa experiments amb animals i les proves amb humans les farà al maig; i Regeneron, a l'estat de Nova York, calcula que començarà l'assaig clínic a l'agost.

Les investigacions a la Unió Europea

La Comissió Europea finançarà amb vuitanta milions d'euros un laboratori alemany que també treballa per aconseguir el vaccí contra el coronavirus, anomenat CureVac.

Investigadors cerquen el vaccí contra el coronavirus.
ALBERT SALAMÉ

El nou coronavirus és semblant a altres que ja existien, com el de la SARS i el de la MERS

Sembla que el president dels Estats Units, Donald Trump, va provar de convèncer aquest centre perquè el desenvolupés exclusivament per als Estats Units, segons que va publicar diumenge el diari alemany Welt am Sonntag. CureVac va desmentir les afirmacions sobre la venda de l'empresa o de la seva tecnologia.

CureVac produeix vaccins i agents terapèutics basats en l'àcid ribonucleic missatger (ARN) i diu que treballa per ampliar la capacitat de producció i fabricar milers de milions de dosis individuals de vaccins per a situacions de pandèmia. El laboratori espera començar els assaigs clínics amb humans al començament de l'estiu.

Al Regne Unit, un equip d'investigadors de la Uni-

versitat Imperial College de Londres creu que és a prop de poder desenvolupar un vaccí contra la Covid-19 després d'haver experimentat amb èxit amb ratolins. El grup, dirigit per Robin Shattock, expert en infeccions mucoses i immunologia, treballa conjuntament amb experts parisencs per a provar el vaccí en micos, passar als assaigs clínics amb humans al juny i obtenir el producte d'ací a un any, aproximadament.

L'Institut Pasteur de París també treballa contra rellotge. Vol elaborar un vaccí sobre la base del que ja existeix per al xarampió, en col·laboració i competència amb uns altres laboratoris. Els investigadors diuen que això no s'aconseguirà fins d'ací a uns quants mesos o, fins i tot, anys, però

que les investigacions poden servir per al futur si apareixen més casos de coronavirus.

Els avenços a casa nostra

A casa nostra, investigadors del Centre de Recerca en Sanitat Animal de l'Institut d'Investigació i Tecnologia Agroalimentàries (Irta-Cresa) també han fet avenços en aquest sentit. Els membres d'aquest institut han participat en un dels primers estudis sobre el nou virus, i al costat de la resta d'investigadors internacionals han obtingut indicis sobre la proteïna implicada en el procés d'infecció. Aquesta proteïna podria ser útil, alhora, per obtenir l'antídote amb què combatre el coronavirus.

El nou coronavirus és semblant a altres que ja existien, com el de la SARS i el de la MERS, i partint d'ací, els científics ja sospitaven quina proteïna havien de cercar: la proteïna S, que forma part de l'embolcall de tots els coronavirus. A més, s'ha identificat la regió concreta de la proteïna que sembla que és clau per a fer el vaccí. IRTA elabora un vaccí per a la MERS que ja es prova amb animals i que dona bons resultats.

Aquest centre de recerca ha unit esforços amb IrsiCaixa i el Barcelona Supercomputing Center (BSC) per a investigar conjuntament fàrmacs per combatre el coronavirus i també un vaccí, amb finançament públic i privat.

També important per al desenvolupament de la investigació sobre el vaccí és la seqüenciació del genoma. A València, les seqüències del genoma d'un coronavirus

La seqüenciació del genoma del virus és important per a poder dissenyar estratègies tant de detecció com de diagnòstic

SARS-CoV-2 de dos pacients de l'Hospital Clínic Universitari es van fer públiques el 13 de març. Va ser la primera seqüenciació de pacients dels Països Catalans, que arribava després d'un treball coordinat de viròlegs, epidemiòlegs i bioinformàtics fet pel Servei de Seqüenciació i Bioinformàtica de la Fundació per al Foment de la Investigació Sanitària i Biomèdica del País Valencià (FISABIO) i pel grup de recerca en Epidemiologia Molecular de l'Institut de Biologia Integrativa de Sistemes (I2SysBio), encapçalats per Fernando González-Candelas, catedràtic de genètica de la Universitat de València. A hores d'ara els genomes seqüenciats ja en són tres.

Segons Juli Peretó, professor de bioquímica i biologia molecular de la Universitat de València i codirector de l'I2SysBio, la seqüenciació del genoma del virus és important per a poder dissenyar estratègies tant de detecció com de diagnòstic, per a saber-ne la dinàmica evolutiva, com es comporten les poblacions, quina agressivitat té, fins a quin punt és eficaç en escampar-se. I tot això ajuda a dissenyar teràpies o maneres de frenar l'expansió i d'evitar-ne la infecció.

Un altre experiment revela que els pacients tractats amb aquest medicament es van recuperar de la febre en 2,5 dies de mitjana

Proves amb trenta medicaments antivirals

Els investigadors també fan recerca pel que fa a la possible efectivitat dels medicaments antivirals. Entre els medicaments candidats hi ha antivirals provats anteriorment en patògens com l'Ebola o el VIH. Una altra línia d'investigació inclou inhibidors ACE (enzim convertidor d'angiotensina), inhibidors de la proteasa i fàrmacs immunoteràpics.

Entre els trenta medicaments candidats, hi ha possibles tractaments, com la combinació dels fàrmacs antivirals lopinavir i ritonavir, del laboratori nord-americà AbbVie; l'antiviral remdesivir, de Gilead; l'inhibidor zanamivir, de la companyia britànica GSK; o l'interferon, investigat per les farmacèutiques Roche, Merck i Bayer. La japonesa Takeda també comença a desenvolupar un fàrmac derivat del plasma sanguini, la globulina hiperimmune policlonal.

Companyies com Pfizer han anunciat una avaluació preliminar de certs compostos antivirals que eren en desenvolupament i que van inhibir la replicació de coronavirus similars en les cèl·lules cultivades. També la companyia Regeneron Pharmaceuticals treballa en col·laboració amb

el Departament de Salut i Serveis Humans dels Estats Units per a desenvolupar un nou tractament.

Als Estats Units, també investiguen injeccions de Remdesivir, un tractament a partir d'un medicament antiviral que va ser creat per a l'Ebola, i una píndola anomenada EIDD-2801, capaç d'enfrontar-se a una gran quantitat de virus. David Perryman, cap d'operacions de Drive, un centre sense ànim de lucre de la Universitat d'Emory a Atlanta (Geòrgia), ha dit que volen aconseguir una píndola que actuï contra nombroses malalties víriques, del coronavirus a l'Ebola. Però encara és poc desenvolupada, mentre que les injeccions de Remdesivir ja s'apliquen experimentalment als Estats Units, la Xina i Itàlia amb bons resultats.

Al Principat, dilluns va començar un assaig pioner amb 195 infectats, que tindrà els primers resultats d'ací a tres setmanes. Fins ara, els estudis s'han centrat en tractaments per als casos greus i en un possible vaccí, però no s'ha estudiat el mètode profilaxi pre-exposició (PrEP). L'assaig pretén que els afectats no puguin transmetre el virus, però també que els seus contactes no arribin a desen-

volupar la malaltia. El projecte el dirigeix el Departament de Salut i l'investigador Oriol Mitjà, de l'Institut de Recerca Germans Trias i Pujol, i té repercussió i seguiment internacional.

D'altra banda, la Xina ha dit que un medicament antiviral japonès desenvolupat per Fujilm Toyama Chemical, conegut com a favipiravir, mostrava efectivitat contra el coronavirus. Segons els experiments fets a Wuhan, les proves fetes als pacients sotmesos als assaigs van ser negatives de coronavirus en un temps més reduït que la resta: quatre dies de mitjana, en comparació amb els onze dies que va trigar l'altre grup, que no s'havia sotmès a aquest fàrmac. A més, els símptomes de pneumònia dels pacients a qui s'havia subministrat favipiravir es van reduir de manera significativa.

Un altre experiment revela que els pacients tractats amb aquest medicament es van recuperar de la febre en 2,5 dies de mitjana, mentre que la resta en van trigar 4,2. No obstant això, el Japó s'ha mostrat renuent al seu ús perquè alguns estudis assenyalen que podria causar malformacions al fetus i avortaments espontanis. ■

Ja són més de quatre mil les víctimes mortals a Itàlia, 627 en les últimes 24 hores

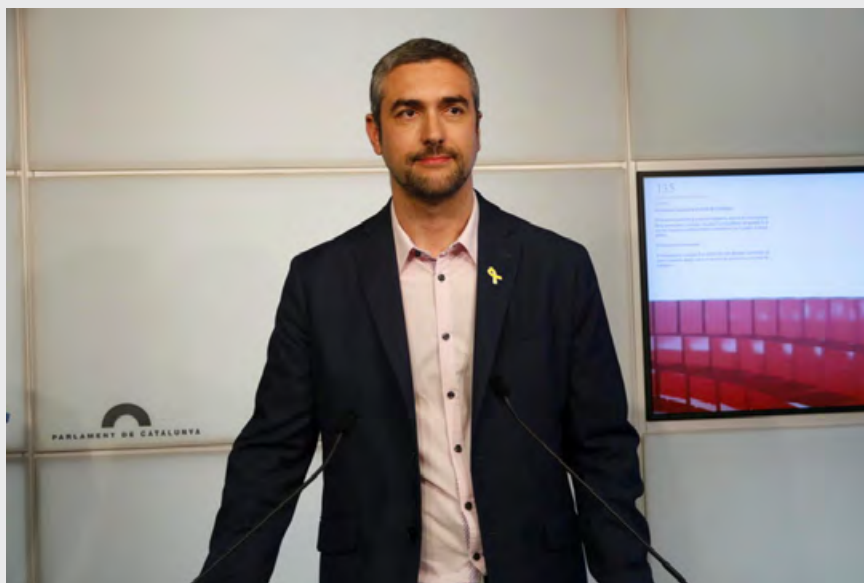
Nova York, Califòrnia, Rio de Janeiro i Baviera ordenen el confinament de la població

Dos detinguts per haver accedit amb cotxe a l'interior de la T-1 de l'aeroport de Barcelona

El xou mediàtic d'avui de l'exèrcit espanyol al port de Barcelona fent mitja hora de neteja

Bernat Solé, nomenat nou conseller d'Acció Exterior